

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.

Postatakarélpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁR NAP

Előfizetési díjak a Képes Híradó-val, valamint a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Küldős gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyed-évre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 26. szám.

Junius hó 25.

Péter és Pál

Ösrégi magyar idők távlatába kellene visszatekintnünk, hogy megállapíthassuk a kort, amely a két apostolfejedelem napját a magyar aratás kezdetének jelölte meg. Ez a pirosbetűs ünnep a többitől eltérően nem a nyugalom és magunkba mélyedés szent jelképe, hanem a legfontosabb magyar munka elindítója a sorsunkat intéző Teremtő iránti végtelen alázatunkban és töretlen szorgalmunk végsőig fokozásában. Péter-Pál napja Magyarországon nemcsak egyházi ünnep, de nemzeti is. A magyar kar, a magyar hit és akarat megszentelő napja. A magyar kenyérben a magyar élet új erőre válása. A gazdagnak belvált biztossága, a szegénynek teljesült reménye, a nemzetnek érvényesülése.

A magyar föld minden gyermekét szeretettel ápoló édesanyjává válik e napon. Kéblére öleli az árva, az elhagyottat, az özvegyet, hogy azokat is szeressék, megértésük és felkarolják a magyar kenyér dús aratásának bőven nyújtott terméséből.

Péter-Pál napja összefonódása a magyar ima hálaadásának a magyar munka boldogulásával, hogy nyomán a magyar hétköznapiok küzdelmei és gondjai is megnyugvássá váljanak.

Jöjj, szent magyar aratás!

Jöjj! Adj új életet! Adj erőt, bizodalmat, hogy mi is kalásszá érhesünk a nemzetek küzdéstelei mezején...

Már huszonöt éve...

Junius hó 28-án lesz huszonöt éve annak, hogy Gavriilo Princip Sarajevo utcáján megölte Ferenc Ferdinánd magyarosztrák trónörökös, s ezzel az orvgyilkossággal jóvátehetetlenül elindította azt a szörnyű világviszályt, amely a háború vér-özönében sem tudott kifulladásra, s a gyűlölet okozta könnytengerben viharzik ma is.

Amikor ezt a végzetes napot idézzük, a magyar sorsra gondolkunk, amelynek útját minden más

nemzeténél súlyosabban befolyásolták a bekövetkezett események. A kálváriára gondolunk, amelyet negyedszázadon át járnunk kellett, s amelynek szomorú, vérző és könnyező állomásai ma is csak nagyon kis részben fogatkoztak meg.

Rettenetesen felfokozott erő és önbizalom, végsőig feszített akarat kellett hozzá, hogy össze ne rokadjunk a végzetes uton, ame-

lyen pusztulásunk és megsemmisülésünk akadályait rakták le. De mentünk előre! Mentünk a magunk erejével, hitével, munkájával és önbizalmával. Mentünk és tagadtuk a magyar elmulaszt!

Nincs ahhoz köze az orvgyilkos golyójának. Nincs a martalókok prédaéhségének. Nincs az önző nagyhatalmak közönyének.

Ne is emlegessük őket. Elég volt a sópánkodásból. A magyar élet

nem azt várja tőlünk, hogy mások hibáival takarozzunk s bűneinket mentegetőzzünk. Saját érveinket fokozzuk, erőnket hatványozzuk. Ne azt hánytorgassuk, ami volt, hanem az érdekeljen, ami lesz.

A boldog, a szép magyar jövő, amelyet töretlen hitünk és lankadatlan munkánk alapozhat csak meg az összetartás erős gondolatában.

A kormány programja Tíz törvényjavaslat a Ház előtt

Amint a Vasárnap jelentette, a képviselőház és a felsőház megválasztotta tisztikarát s ezzel az új országgyűlés megalakulásának közjogi ténye befejezést nyert.

A Nemzeti Egység Pártja június hó 15-én rendkívül meleg ünneplésben részesítette a képviselőház elnökévé újból megválasztott Darányi Kálmán volt miniszterelnököt. A párt nevében Csilléry András üdvözölte a keresztény és nemzeti politika nagy vezéregyéniségét. Darányi Kálmán megindultan mondott köszönetet az iránta megnyilvánult bizalomért és barátságért.

A felsőház június hó 16-án tartott ülésén már az egyes bizottságok és bíróságok tagsági helyeit is betöltötte.

A képviselőház a tisztikar megválasztása után június hó 19-én, hétfőn tartotta első ülését. Darányi Kálmán elnök megemlékezett Horthy Miklós Kormányzó Ur születésnapjáról és arra kérte a mindenható Istent, hogy további kormányzása idejére is adjon fényt nevére és áldást életére. A képviselőház tagjai állva hallgatták végig az elnök szavait és lelkes, szívből jövő tapsal sokáig ünnepezték a Kormányzó Urat.

A képviselőház ezután áttért a különböző bizottságok tagjainak megválasztására. Közben Teleki Pál gróf miniszterelnök, Hóman Bálint vallás-

és közoktatásügyi miniszter, Csáky István külügyminiszter, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter tíz törvényjavaslatot nyújtottak be, beszédes igazolásul annak, hogy a kormány és az új országgyűlés valóban komolyan veszi Teleki Pál gróf miniszterelnöknek azt a többször kifejezésre juttatott elhatározását, hogy az országgyűlés munkáiteme gyorsabbá váljék. A szóbanforgó törvényjavaslatok a visszacsatolt Felvidék képviselőinek behívásáról; Kárpátaljának az anyaországgal való egyesítéséről; a kormányának régebben adott felhatalmazás meghosszabbításáról; a Horthy Miklós nemzeti repülőalapról; a rend-

kívüli követek végelbírás alá vonásának szabályozásáról; az állami költségvetés rendszerének megváltoztatásáról, valamint a december hó 31-ig szóló indemnitásról; a főváros területén létesítendő tisztviselő- és munkásházakról, kislakásokról; az áru- és részlettel egyes kérdéseinek szabályozásáról és a magyar-japán szellemi együttműködés tárgyában kötött egyezmény becikkelyezéséről intézkednek.

A törvényjavaslatok beterjesztése után Teleki Pál gróf miniszterelnök emelkedett szólásra és általános figyelem közben mondotta el beszédét a kormány munkaprogramjáról.

A miniszterelnök beszéde

A miniszterelnök előjáróban hivatkozott arra, hogy a választások alatt, bár többször változott programját, tartózkodott az ígérgetésektől. Igyekezett a közvéleményt megnyugtatni, s azt a feladatot terjesztette, hogy nem ismer alkotmányreformot, csak alkotmányfejlődést.

A megoldásra váró feladatokat így sorolta fel:

Első: az újból többnyelvű ország vezélése és irányítása.
Második: a nemzet újra ke-

resztényebbé és magyarabbá tétele.

Igen fontos a hadsereg kiépítése s a gazdasági egyensúly és jólét biztosítása; továbbá az állami gépezet kerékének meggyorsítása a sokoldalú fejlődés követelményei szerint. Halaszthatatlan kormányfeladatok: a telepítés, a közigazgatási kérdések megoldása; a munka, a fegyelem, a vállalkozási kedv kérdései és a műveltség fokozása.

A pénzügyi program során megállapította a miniszterelnök, hogy a költségvetés rendjét a hadsereg felszerelése szabályozza. Itt gyorsításra van szükség s ezért minden más vonalon megtakarításokat kell eszközölni.

AGRÁRPROGRAM

A nemzeti termelés mennyiségének és minőségének fokozása elkerülhetetlenül szükséges. Terményeink piacát fenn kell tartani. A

BESZÉLŐ SZÁMOK

Egy mostanában elhangzott előadás megdöbbentő adatai szerint, két esztendővel ezelőtt 514 várost és községet tartottak számon az országban, ahol a születések száma 20 ezrelék alatt volt, azaz minden ezer főre husznál kevesebb születés esett. Ezzel szemben ma már 1212 ilyen helység van; más szóval: az „egyke” két év alatt riasztó mértékben megnőtt.

gabonatermelés rendszerén azonban újításokat kell keresztülvinni és

olyan növények termelésére kell sok helyen áttérni, amelyeknek biztos külföldi piacuk van s amelyekkel több munkáskezelést lehet foglalkoztatni.

Beszélt a miniszterelnök a mezőgazdasági szakoktatás kifejlesztéséről és reformálásáról is, majd ismertette Kárpátalja vissakerülésének az alföldi termelésre és öntözési rendszerre vonatkozó nagy jelentőségét.

A magyar gyümölcs minőségének piacszerzési jelentőségéről is szótolt és előadta a rét- és legelőhasználat javításának terveit. Örömmel jelentette be, hogy négy-százezer *katasztrális hold* várlik újabb öntözhetővé. Az állattenyésztés fejlesztéséről, a szikes talaj javításáról, tárházak építéséről, az állattenyésztés jövedelmezőségéről is volt mondanivalója, megemlítve, hogy az olaszországi *marhakivitel biztosítva van*.

Bejelentette ezután a miniszterelnök, hogy a földmivvelésügyi miniszter egyik legközelebbi ülésén

beterjeszti a földbirtokreform törvényjavaslatát.

A reform szükségessé teszi a termelés fokozását s e célból különösen az alsófokú szakoktatás kiépítését. Beszéde további során jelezte a gazdasági cselédlakások kérdésének rendezését. A nyáron a törvényhatósági állattenyésztési alapról, majd a gazdasági munkásházak létesítésének állami támogatásáról szóló törvényjavaslatok is a Ház elé kerülnek. Szeptemberben

a mezőgazdasági munkások özvegyeinek a nyugdíjban való részesítéséről szóló javaslatot is beterjesztik, egy másik törvényjavaslat a mezőgazdasági tudomány fejlesztését szolgálja,

további javaslatok pedig a mezőgazdasági hitel és a földbirtok szövetkezetek kérdéseit rendezik.

BEKÖTŐUTAK, UJ HIDAK

A kereskedelem- és iparügyi tárcák programjánál megemlítette a miniszterelnök, hogy 853 község, 95 tanya, 300 tanyahelység kap bekötőutat. *Négy új hid* is épül: az Árpádhíd a fővárosban, kettő Csallóköznél s egy Tiszahíd. Nagy építésekét valósít meg a honvédelmi tárcá költségvetése is. Bejelentette továbbá a miniszterelnök, hogy a kereskedelmi miniszter a munkaközvetítés reformján és a munkáskamarák megalakításának megvalósításán dolgozik.

Ezután az igazságügyi, belügyi és nevelési reformokkal foglalkozott a miniszterelnök, majd jelentette, hogy

még a nyár folyamán rendezik Kárpátalja vasutait és más utvonalaikat.

Újra szabályozzák a hivatásos tisztképzést és gondoskodás történik arról, hogy a honvédelmi kiadások a hazai iparnak jussanak.

PÁR HÉT SZABADSÁG, UJ HÁZSZABÁLYOK

Beszéde végén szólt arról is a miniszterelnök, hogy a képviselőház mindössze háromhetes szabadságra megy az aratás idejére,

az őszi ülésszakot pedig feltétlenül az új, addig törvény-

erőre emelkedett házszabályok alapján fogják folytatni.

Teleki Pál gróf miniszterelnök nagy beszédét hosszantartó, lelkes éljenés és taps követte. A többségi párt zajosán ünnepelte a miniszterelnököt; majd néhány formáság elintézése után az ülés véget ért.

Két törvényjavaslatot már elfogadott a Ház

A képviselőház június hó 20-iki, keddi ülésén csupán néhányperces ülést tartott, amelyen a bizottságok előadói jelentéseket terjesztettek elő.

A június hó 21-iki, szerdai ülésen Benkő Géza dr. ismertette a felvidéki képviselőknek a képviselőháza való meghívásáról szóló törvényjavaslatot. A Ház rövid vita után a javaslatot elfogadta.

Ezután áttérték Kárpátaljának az anyaországgal való egyesítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására. A vita során Teleki Pál gróf miniszterelnök is felszólalt és azzal a szeretettel üdvözölte Kárpátalja népét, amit a

Wisszakapják a gazdák igénybevett lovaikat

Teleki Mihály gróf földmivvelésügyi miniszter hat interpellációra adott választ és azokban a gazdasági-szociális szempontjából nagyjelentőségű megállapításokat tett. Jelentette, hogy a mezőgazdasági öregségi biztosításra 82 ezer igénylő közül 69 ezer kapta meg a biztosítást. Ha a közösi felvételeknél valahol túlszigorúan jártak el, ott enyhíteni fogja a szigorúságot, mert legelősorban a szegényes magyar lakosság érdekében tartja szem előtt. A mezőgazdasági kamarák megalakulása programjainak folyik és nemskára sor kerülhet az Országos Mezőgazdasági Kamara megalakulására is. A szülőházban levő birtokok magyar kézbe való juttatását meg fogja valósítani. A kormány ebben az esztendőben is lehetővé teszi a világgiaici ár feletti búzár megrögzítését, körülbelül a múlt évi 19–20 pengős áron; a mi-

Törvényjavaslatok a bizottságok előtt

A képviselőház közjogi bizottsága június hó 19-én foglalkozott a felvidéki képviselők behívásáról szóló törvényjavaslatl. A javaslat szerint legfeljebb 26 lehet a meghívandó országgyűlési képviselők száma és a kormány utasítást kap arra, hogy a felvidéki területeken a képviselőválasztások megtartásáról 1940 június hó 30-ig gondoskodjék. A bizottság ezután Kárpátaljának az országgal való egyesítéséről szóló javaslatlal végezt.

Védő- és pénzügyi bizottság a nemzeti repülőalap létesítéséről szóló javaslatot tárgyalta le és fogadta el. A javaslat célja az, hogy a magyar repülést arra a színvonalra emelje, amit a mai viszonyok megkövetelnek. Az alap bevételei mozijegyek felárából; alkalmi postabélyegek eladásából; kiállítások, előadások, versenyek jövedelméből; adományokból; alapítványokból; költségvetésben biztosított állami juttatásból és egyéb bevételi

Teleki Pál gróf Udvard diszpolgára

Teleki Pál gróf miniszterelnök és Jaross Andor tárcanélküli miniszter június hó 18-án, vasárnap délelőtti hatalmas tömeg jelenlétében, ünnepélyes keretek között vette át diszpolgári oklevelét Udvard községben, amelynek képviselőtestülete már régebben diszpolgárrá választotta őket, a magyarlakta Felvidék visszaszerzése körül szerzett érdemeikért. A diszpolgoyulást Galla Lajos községi bíró nyitotta meg, majd Orbán Ferenc jegyző olvasta fel a diszpolgári oklevelek szövegét. Ezután Teleki Pál gróf miniszterelnök mondott mély-

szívünkben viseltünk az egész idő alatt, amíg tőlünk elszakítva voltak. A képviselőház a javaslatot egyhangulag elfogadta.

Most a Horthy Miklós nemzeti repülőalap létesítéséről szóló javaslat tárgyalására került sor. Bartha Károly honvédelmi miniszter szerint, ha kellő anyagi alapunk lesz, úgy a legszelesebbkorú repülőképzést nyújthatjuk ifjúságunknak. Hazánkban különös fontossága van a társadalmi támogatásnak, mert a Trianon óta előállott hiányokat csak így pótolhatjuk.

A javaslat tárgyalását megszakítva, ezután a Ház áttért az interpellációkra. A nyilaskeresztes képviselők több interpellációt terjesztettek elő a politikai internálások megszüntetése, egy nyilas lap betiltása, a nyilas képviselőknek a vítezi rendből való törlése és a választási küzdelem során a nyilasok által állított felhasznált külföldi pénzösszegek tárgyában. Az interpellációkra a miniszterelnök és a belügyminiszter nyomban válaszoltak. Kijelentéseiket a Ház tudomásul vette.

nőségi búzát pedig ezután is prémiummal fogják átvinni. A 20 holdon aluli elemi kárt szenvedett szabalcsonkegyi gazdáknak már kiutalt kurticasegélyt. Végül bejelentette a földmivvelésügyi miniszter, hogy a gyümölcs- és zöldségértékesítés tekintetében a kormány körültekintő intézkedéseket foganatosított.

Bartha Károly honvédelmi miniszter ezután általános helyeslés közben közölte a Házal, hogy a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevont tartalékos legénység a közeli napokban hazatér és a katonai hatóságok az igénybevett lovakat is visszaszolgáltatták.

Teleki Pál gróf miniszterelnök egy interpellációra válaszolva, bejelentette, hogy a tűzifa árának leszállítása — a mainál jóval alacsonyabb szintre — folyamatban van.

forrásokból származnak.

A pénzügyi bizottság letárgyalta az állami költségvetési év megváltoztatásáról (az eddig július elsejétől június 30-ig terjedő időszak helyett január elsejétől december hó 31-ig), valamint a december hó 31-ig viselőndő közterhekéről és fedezendő kiadásokról szóló törvényjavaslatot, amelyet Krúdy Ferenc előadó ismertetett. A bizottság a javaslatot egyhangulag elfogadta.

A közjogi és pénzügyi bizottság június hó 20-án tartott ülésén Krúdy Ferenc előadó ismertetése után elfogadta a 36-os országos bizottság működésének további egy évvel való meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot. A pénzügyi bizottság ugyanezen a napon letárgyalta a Budapesten építendő tisztviselő- és munkásházak, kislakások és inasgázások házadómentességéről szóló törvényjavaslatot.

hatása beszédet, majd Jaross Andor miniszter szólalt fel. A miniszterelnök rendkívül lelkes ünnepélyben részesítették az udvardiak. Onnan Teleki Pál gróf miniszterelnök Érsekújvárra ment át és több mint huszerezer ember között résztvett a Jézus Szíve-körmeneten.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia

ékszerésznél,

Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

Dietrich német sajtó-főnök Budapesten

Otto Dietrich dr. német birodalmi vezető, birodalmi sajtó-főnök és Karl Bömer dr. egyetemi tanár, miniszteri tanácsos, a német propagandauügyi minisztérium sajtóosztályának vezetője, vitéz Thuránszky László miniszteri osztályfőnök, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetőjének meghívására, háromnapos látogatásra június 16-án, pénteken délután repülőgépen Budapestre érkezett.

A német vendégek fogadására megjelentek a budaörsi repülőtéren vitéz Thuránszky László osztályfőnök, a miniszterelnökség sajtóosztályának vezetője, Ulein-Reviczky Antal követségi tanácsos, a külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője, vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály miniszteri tanácsos, a „Függetlenség“ főszerkesztője, Tóth László, a „Nemzeti Újság“ főszerkesztője, Zimmer Ferenc kormányfőtanácsos, a Magyar Távirati Iroda főszerkesztője, és Otto Erdmannsdorff budapesti német követ.

Este vitéz Thuránszky László miniszteri osztályfőnök estebédet adott a margitszigeti Palatinus-szállóban a német vendégek tisztelőre.

Másnap Otto Dietrich dr. német sajtó-főnök látogatást tett Csáky István gróf külügyminiszternél,

Vasárnap, június 18-án, Otto Dietrich dr. előkelő hallgatóság jelenlétében előadást tartott: A sajtó a jelen idők harcában címmel. Este Ulein-Reviczky Antal, a magyar külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője, a „Zsófia“-hajón vacsorán látta vendégül a német vendégeket.

Hétfőn, június 19-én, Teleki Pál gróf miniszterelnök beható megbeszélést folytatott Otto Dietrich dr. német sajtó-főnökkel és Römer tanárral.

A német vendégek június hó 20-án, kedden tértek vissza hazájukba.

Egy örüleség féltékeny asszony rémtette

A fővárosban lévő Visegrádi-utcában június hó 20-án holtan találták meg Molnár Miklós autobuskalauzt, aki hat napja lehetett halott. A rendőrség megállapította, hogy Molnár Miklós június 13-án éjjel felesége gyilkolta meg oly módon, hogy konyhakéssel, vagy borotvával elvágta a nyakát. Másnap reggel az idegbeteg asszony, aki a féltékenységgel szállottja volt, vonatra ült és magával vitte kedvencét, rokona kislát, a hat éves Ujmezei Attilát. Délután fél 3 órakor Szikszó közelében a vonat halálra gázolt egy asszonyt és egy fiúcskát. A két borzalmasan összeroncsolt holttestet Aszaló és Halmaj községek között találták meg. A csendőrség megállapította, hogy az asszony Aszaló megálló után kiment a harmadosztályú vagon nyitott hátsó peronjára, a fiúcskát lelökte a kerekék közé és azután maga is utána ugrott. A két holttestet Halmaj községben felboncolták és eltemették, kiltüket azonban nem sikerült megállapítani.

Molnár Miklós meggyilkolásának felfedezése után aztán teljesen tisztázódott a rejtély és a holttestek ruhadarabjairól kétségtelenül megállapították személyazonosságukat.

A szerencsétlen Ujmezei Jenőné, aki a budapesti főkapitányságon értesült arról, hogy az örült asszony meggyilkolta ártatlan fiúcskáját is, sírógörcsök között felájultan kellett elvinni a lakására.

Ujabb tengeralattjáró katasztrófa

A francia »Phénix« 71 főnyi személyzetével elpusztult

Az amerikai *Squalis* és az angol *Thetis* buvárhajó szörnyűséges katasztrófája most a francia haditengerészetben ismétlődött meg:

a Phénix francia tengeralattjáró, amely az indokínai vízen állomásozott, alámérülési gyakorlatokat végzett és többé nem tért vissza a víz felszínére.

A Phénix tengeralattjáró június 15-én, csütörtökön reggel került el a camranhi öböl magasságában, s a délelőtti órákban kellett volna rendeltetési helyére érkeznie. Miután a Phénix a jelzett időben nem került a tenger felszínére, a távolkeleti hajóhad egységei, valamint az Indokínában állomásozó hadihajók vízirepülőgépek közreműködésével azonnal megkezdték a kutatást.

A tengeralattjárón 71 ember tartózkodott: négy tiszt és 67 főnyi legénység.

A hajó parancsnoka Bouchacour korvettkapitány. A Phénix 1379 tonnás, 92 méter hosszú és 8.20 méter széles hajó, amelyet 1930-ban bocsátottak vízre.

A 71 ember megmentésére semmi remény sem volt, mert a Phénix olyan mélyen — száz méterre — fekszik a tenger fenekén, hogy a Davis-féle mentőkészülékeket nem lehet használni.

Decoux tengernagy, a kelet-ázsiai francia haderő főparancsnoka vizsgálóbizottságot küldött ki a szerencsétlenség körülményeinek tisztázása céljából. A bizottság megkezdte működését, de munkálatai nagy nehézségekbe ütköznek és tengerészeti körökben kétségnek tartják, hogy a Phénix tragédiájának titkát sikerül-e valaha is tisztázni. A szerencsétlenség színhelyén, hat kilométernyire a Camranh foktól

a tenger színét széles olajréteg borította.

Ebből egyesek arra következtetnek, hogy a buvárhajó beleütközött valamilyen kemény akadályba és ennek következtében az acélburkolat megrepedt. Szakértők nézete szerint a robbanás feltevését sem lehet teljesen kizárni. A legvalószínűbb azonban az, hogy a buvárhajó tengeralatti homok-

vagy szirtzátonyba ütközött.

A Phénix pusztulása egész Franciaországot mélyes gyászba borította és rendkívül nagy rémületet keltett. A lapok hosszú cikkeiben juttatják kifejezésre a nemzet fájdalmát és megilletődését a tenger mélyén acélkoporsóba zárt halottak emlékének. Valamennyi lap rámutat arra, hogy a véget egy hónap óta kegyetlen következettséggel üldözi a demokratikus nagyhatalmak haditengerészetét.

A megdöbbenés és részvét természetesen az egész világon urrálta a borzalmas katasztrófa fölött.

Horthy Miklós Kormányzó Ur a magyar nemzet nevében részvét-táviratot intézett Albert Lebrun elnökhöz. Lebrun elnök megleghangu táviratban mondott köszönetet.

A legujabb feltevések szerint a Phénix katasztrófáját időelőtti torpedórobbanás okozta. Viz tódult be a torpedó kilövő nyílásán, ez felrobbantotta a torpedót, a robbanás ereje pedig szétvetette a tengeralattjárót.

Aratási szabadság

a honvédség tagjainak

A honvédelmi miniszter június hó 15-én — az eddigi szokáshoz híven — úgy intézkedett, hogy az arra rászoruló mezőgazdák és mezőgazdasági munkások részére engedélyezhető mezőgazdasági (aratási) szabadság ebben az évben általában június 29-től július 31-ig bezárólag a következő szabályozások szerint adható:

a) A békéltézáson lévő alakulatok legénysége, valamint a május hó 1-én átképzésre bevonult felvidéki legénység részére a fenti egész időre engedélyezhető szabadság.

b) A felemelt állományú alakulatoknál a legénység részére a szabadságot két egyenlő turnusban kell engedélyezni. Ezeknél az alakulatoknál is azonban a legjobban rászoruló mezőgazdák és mezőgazdasági munkások, családfenntartók, többgyermekes családok, valamint kiváló magatartásuk alapján kiváltságot érdemlők részére teljes kimerítő szabadság engedélyezhető.

c) A június hó 15-én átképzésre bevonult felvidékiek közül a legjobban rászorult mezőgazdák és mezőgazdasági munkásoknak kétheti szabadság engedélyezhető; a szabadságon töltött időt azonban után-szolgálni kötelesek.

d) Az egész honvédségben a két-, illetve hároméves tényleges szolgálati kötelezettségét teljesítő sorlegénység közül azoknak, akik az aratási munkával arra rászoruló családjuk egész évi megélhetését biztosítják, kérsükre az egész időre szabadság engedélyezhető.

gének további fennmaradását sem.

Románia vergődése a Balkán-szöveget újabb kialakulásának saját előnyére való befolyásolására, nem sok jót ígér. Egyes olasz lapok szerint

Románia és Törökország együttműködése következtében, a Balkán-szövetség teljes felbomlása következhetik be.

Figyelmeztetik Romániát, vigyázzon, amíg nem késő.

Románia azonban nem tanul. A román propagandaállamtitkár Dobrudzsából fennhéjázóan üzeni a bolgároknak, hogy semmiféle revizióra nem hajlandók...

Ezzel a handa-bandázással szemben erősen megnyugtató a belgrádi helyzet, amely Magyarországgal szemben az őszinte és igaz békülékenység jeleit kezdi mutatni.

Vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó parlamenti megnyitó beszédével több belgrádi lap foglalkozott. Az egyik lap megleghangu, megértő cikkét ezekkel a szavakkal fejezi be:

— Magyarországot és Délsláviát semmiféle vitás kérdés sem választja el egymástól, viszont az együttműködés óhaja összeköti őket.

Egy másik belgrádi lap pedig többek között ezeket írja:

— Délslávia legnagyobb bizalommal fogadja Horthy kormányzó szavait, mert ez a beszéd ismét egy kezdeményezés az országunk és Magyarország közötti közeledésre és együttműködésre. Ezért ezt a beszédet Délsláviában a legnagyobb figyelemmel és teljes megértéssel fogadták.

A változatlan érdeklődésből, amely a világsajtó a Kormányzó Ur beszédét kíséri, messze kimagaslik a vatikáni körökől nyert értesülés XII. Pius pápa őszinte örömről, amellyel a világjelentőségű kormányzó beszédét fogadta.

A Kormányzó Úr születésnapja

Születési évfordulóján hódolatot és szeretettel vette körül a Kormányzó Urat az egész nemzet. Harangzugás és ágyudörgés jelezte országsgazte, hogy a legnagyobb Magyarországi népe bensőséges hálával és rendkívüli lelkesedéssel ünnepli az Allamfőszületésnapját. Nem volt város és falu az országban, amelynek templomában ne imádkoztak volna vitéz nagybányai Horthy Miklós életéért és egészségéért.

Az ünneplő nemzet élén elsőnek Teleki Pál gróf miniszterelnök tolmácsolta a kormányt és minden magyar jókívánságait és hódolatát a következő táviratban:

„Engedje meg Főméltóságod, hogy születésnapján, amelynek megünneplésében a területében és népességében legnagyobbodott ország minden honpoigara egyforma örömmel vesz részt, mind magam, mind pedig a vezetésem alatt álló m. kir. kormány nevében hódolatjeljes tisztelettel legőszintebb szerencse kívánatainknak adhassak bensőséges kifejezést. Adja az isteni Gondviselés, hogy Főméltóságú Kormányzó Ur a legjobb egészségben még hosszú időn át vezethesse hazánkat a megérdemelt boldogulás útján.“

Méltó módon vette ki részét az ünneplésből a fővárosi és a vidéki helyőrségek honvédsége is. Isten-tiszteletet és fényes katonai díszmenek voltak mindenütt, amelyek során a lakosság tomboló lelkesedéssel ünneplte a Kormányzó Urat s a daliás honvédséget. Legmeghatöbbak voltak ezek az ünnepek a felszabadult Felvidék városaiban.

Megkapó formában hódolt a légihaderő június 18-án, vasárnap délután Horthy Miklós Kormányzó Ur előtt. Kecskemétről 37 repülőgép indult el egy hatalmas gép vezetésével Kenderes felé, ahol a kormányzói család ezt a napot töltötte. A kenderei kuria fölött a 37 gép a levegőben a következő alakzatot vette fel: „H. M. 71“, ezzel jelképezve Horthy Miklós Kormányzó Ur életének hetvenegy esztendejét. A gyönyörű mutatványt a gépek Budapest fölött is megismételték.

Megalakult a Sajtókamara

Vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály dr. miniszteri tanácsosnak, a Sajtókamara megalakításának előkészítésével megbízott miniszteri biztosnak, intézkedésére a kamara újságírói főosztályának szakosztályai június hó 17-ike és június hó 20-ika között megválasztották tisztikaraikat. A választásokon a keresztény magyar újságírási képviselői az egész vonalon döntő győzelmet arattak. Az újságírói főosztály június hó 21-én, a kiadói főosztály június hó 22-én tartotta meg alakuló közgyűlését. A kamara elnökvé vitéz Kolosváry-Borcsa Mihályt választották meg. Az újságírói főosztály elnöke Zimmer Ferenc, a kiadói főosztály elnöke Báthory-Hüttner János lett. A kamara titkárává Gáspár Jenőt, főügyésszé Hóndy Zoltánt választották. Az újságírói főosztály titkára Papp Miklós, ügyésze Dániel Áron lett.

A fojtott európai csend, amely a tiensini eseményeket kíséri, mindennél világosabban bizonyítja, hogy ez a távolkeleti hatalmi kérdés nem közömbös egyik tábor szempontjából sem. A föld területének egyötödét s lakosságának közel negyedrészt uraló angol birodalom kérdései sohasem jelenhetnek egy földrészre korlátozott megoldásokat, éppen úgy, mint a francia világhatalom kérdésének bárhol történő megbolygatása.

Tiensin, ha Japán szempontból is, éppen olyan életkérdés, mint Európában a németeké, vagy az olaszoké. London idegességet érthető. Chamberlain igen súlyosnak mondotta az angol alsóházban a tiensini helyzetet, s gazdasági megtorlást helyezett kiállításba Japán ellen. Erre az olasz

lapok azt hangoztatták, hogy a távolkeleti helyzet kiéleződéséért London és Páris felelős. Amire viszont a párisi lapok siettek híru adni Japán és a tengelyhatalmak együttműködését. Moszkva pedig a nyugati hatalmakkal folytatott tessék-lássék tárgyalásai során, már Keletáziára is szeretné kiterjeszteni a hármasszerződést, ami a meggyezést még inkább megnehezíti. A nyugati hatalmak aligha kötnék olyan egységet, amely Berlin és Róma mellett Japán ellen is irányulna.

Mindebből kétségkívül megállapítható a helyzet súlyossága.

A távolkeleti kérdések előnyomulása, természetesen nem kisebbíti egyes európai események jelentősé-

A kormány a közeljövőben felfüggeszti a szőlőtelepítési tilalmat!

Vasárnap, június 18-án, tartották meg Kecskeméten az első országos szőlő- és borkonferenciát, a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete és a Magyar Szőlőgazdák Országos Bortervező Szövetsége rendezésében.

A magyar bor ünnepére Budapestről számos közéleti férfiú is leutazott Kecskemétre. Ott volt többek között: Darányi Kálmán, a képviselőház elnöke, Teleki Mihály gróf, földművelésügyi miniszter, Szász Lajos pénzügyi államtitkár, Kecskemét képviselője, Kállay Miklós volt földművelésügyi miniszter, Baross Endre, Gesztelyi Nagy László, Mátyásffy Mihály, Plósz István, Máté Imre országgyűlési képviselő, Róck Béla földművelésügyi miniszteri osztályfőnök, Csemez Károly miniszteri tanácsos és még sokan mások. A fővárosból két filléres vonat is érkezett, rengeteg látogatóval.

A városi parkban rendezett borkiállítást délelőtt tekintette meg Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter, akit Pataky Ferenc, a Kecskeméti Szőlőgazdák Egyesületének igazgatója üdvözölt. Tizenkét órakor megkezdődött az országos borkongresszus, amelyen Waldott Kelemen báró ismertette a bortermelekek kívánásait. Ezek között szerepel a belföldi szőlő- és borfogyasztás emelése, a minőségi borok fokozottabb védelme, a kivitel és a mustsűrités elősegítése. A szőlőgazdák kéri azt is, hogy

az intervenció szerv akadályozza meg az árak letörését, szeszfőzési célokra 350.000 hektoliter bort használjanak fel és a kormány rendezze a bor-lombardkölcsönök és termelési hitelek kérdését.

A földművelésügyi miniszter beszéde

Liszka Béla polgármester Kecskemét város nevében üdvözölte a kongresszust, majd általános érdeklődés közben Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter mondott nagyobb beszédet.

— Ez idén nagy termésre van kilátás — mondotta többek közt — és a földművelésügyi kormányzat gondoskodott arról, hogy az intervenció szervnek: a MAS-OBSZ-nak 220.000 hektoliter őraltalmu pince álljon rendelkezésére, de ezenkívül még újabb pincéket is bérlejenek.

Az intervenció keretében felvásárolandó must árának emelése ügyben tárgyalni fog a pénzügyminiszterrel. Mivel az exportkilátások nem nagyon kedvezőek, a belső fogyasztást kell emelni.

— A kereskedelemre nagy szerep vár ez idén is — mondotta Teleki miniszter a továbbiak során —

de semmiesetre nem engedjük meg, hogy spekulációs célokból a szüret idején letörjék a borárakat.

Nagy érdeklődés mellett szót ezután a hegyközségi törvényről. Bejelentette, hogy a visszakerült Felvidékkel és Kárpátaljával mindössze 16.000 holddal növekedett az ország szőlőterülete. Ha tekintetbe vesszük, hogy az anyaországban 325.000 hold szőlő van, viszont a Felvidékkel és Kárpátaljával egymillió lélek került vissza, akkor gondolkozni kell azon, hogy

a hegyközségi törvénynek a telepítések tilalmazására vonatkozó részét megváltoztassuk.

Nagy szőlőbirtokosoknak azonban a jövőben sem adunk telepítési engedélyt, hanem csak kismembeknek, mert a kormány a tilalom felfüggesztésével az önálló gazdaságok elhelyezését kívánja elősegíteni, főként a homokos területeken.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfityénzésztés
a törvényben véve

Rákoshegyi baktériumölő
a törvényben véve

széki. Kapható és megrendelhető csak
IFJ. AULITZKY OTTÓ
Budapest, VII. Dohány-uca 84. sz. 2
Árak: Demijonnal az Budapest
3 4 6 8 10 15 20
370 480 710 910 1080 161- 2120

Tanulságos prospektus a lap olvasóinak ingyen!

A kongresszust követő közebedén számos felköszöntő hangzott el. Délután az ország különböző részeiből összesereglett gyöngyösbokréások és Kecskemét tanulóifjúságának, valamint a szőlőmunkásoknak színes felvonulása zárta be az ünnepségeket. A kongresszust követő két napon még néhány kisebb jelentőségű ünnepség folyt le.

Borkiállítás 305 borfajtával

Szombaton nyitotta meg Kiss Endre dr. főispán a kecskeméti borkiállítást s vele kapcsolatos borversenyt. A kiállításon 305 félé borkiállítások, amelyek közül Kecskemét maga 70 fajtájú borral szerepelt, de képviselve volt a kiállításon az ország többi borvidéke is. Beregszász város szőlőgazdasága a vizsgáztatás óta elsősorban szerepelt kiállításban.

A bírálóbizottság döntése alapján a versenyben a földművelésügyi miniszter nagydíját Kecskemét város gazdasága nyerte el 1934-es muscatotlon borával. Az állami aranyérmét a kecskeméti szőlőgazdák szövetsége kapta 1938. évi traminiboráért. Az I/b. díjat a Mega hegyvidéki borkiállítás szövetsége nyerte. Külön állami ezüstérmét kapott Ekker Lajos kádár hordóírt.

Hozzászólás a készülő új vadászati törvényhez

Irta: Harmat Nándor, Csapod ny. jegyzője

Nem vagyok vadászember, tehát ilyen szaklapot nem járlok. Az ilyen lapokat olvasóktól azonban azt hallok, hogy új vadászati törvény készül. Ehhez szeretném a vadkárok szempontjából hozzászólni.

- Háromféle vadkárt ismerünk:
1. a tiprások által okozott kárt,
  2. a fődavak által okozott kárt és
  3. az apró vadak által okozott kárt.

Az 1. alatti kárral negyvenévi szolgálatom alatt sohasem jelentkeztek panaszok, noha a törvény 16. §-a világosan előírja az ilyen károk megtérítését. Megtörtént, hogy — ha sáros időben tartott a vadászbérlő körvádszót — a legközelebbi vasárnapon az előjárók panaszosan emlegettek, hogy mennyire elcsenyítoták az a gyönyörű smaragd zöld kenyérszönyeget, az őszi vetést, melyet Isten terített a földre, a rozta áthaladó vadászok és hajók, de ezzel aztán vége lett a kár emlegetésének.

Annál több gondot és bajt okoz a fődavak által tett kár megtérítése, melyről a törvény 7. §-a intézkedik

Az általam ismert esetekben csak bírói ítélettel lehetett megállapítani, hogy ki a vad tenyésztője, mert a tenyésztést — a legtöbb esetben — tagadják. Én azt hiszem, ebben az esetben feltehető volna időközönként egy országos kataszter, hogy valamely területen kinek a fővadjai okoznak kárt.

Végül marad a 3. pont, az apró vadak által okozott kár, melyet a törvény nem említ. Ez a legvitásabb kérdés. A vadászok ugyanis azt állítják, hogy ilyen kár megtérítése nem köthető ki az árverési feltételekben, míg a bíróság véleménye az, hogy igenis kiköthető. Én véleményem az, hogy kiköthető. E véleményem ellenére sem tartom azonban a község érdekében állónak kikötni az apró vadak által okozott kár megtérítésének kötelezettségét. Ez azért nem áll a község érdekében, mert az árverzők nem áll, a község érdekében, az az átlagos kár összegét, az árverésnél igen tartózkodók az ígéretekben, sőt sokan nem is mennének ezért árverezni.

Azután ott van a kárbecslés körüli nézeteltérés és vita. A bérlőnek minden sok, a kárt szenvedettnek pedig minden kevés. A helybeli előjárók — az idegen bérlővel szemben a kárt szenvedett falubelieknek kedveznek. Szomszédos előjárók becslése pedig megrágitja az eljárást. Előfordult, hogy a fődavak által okozott kárt úgy becsülték „fel”, hogy az egyik károsult azt mormogta a fogai között: „A fődém sem ér sokkal többet”. Hogy a fődavak által okozott kárról miként intézkedik majd az új vadászati törvény, nem tudom és mert nem vagyok vadászember, nem érthetek a kérdéshez, így véleményem sem tudok nyilvánítani.

Az apró vadak által okozott kár azonban olyan sokat foglalkoztatott életemben, hogy e tekintetben van egy kialakult véleményem, s ez az, hogy az apró vadak által okozott károk térítésének megmagabóli a vadászati bérösszegből,

s csak az ezután fennmaradó rész osztásának ez a földtulajdonosok között terület — de igazságosabb volna a kataszteri tiszta jövedelem — arányában, vagy fordítottassék községi célra. Ennek az eljárásnak törvényesítése esetén, vagy a képviselőtestület elhatározása alapján, megszünnék a földművelőknek örökös, de jogos panasza, hogy az ő kárát nem téríti meg senki sem. A jőzán és az azt diktálja, hogy a bérből fizessük ki először a kárt, mert csak a megmaradt rész a tiszta haszonból. Ilyen eljárás mellett a becslések körül sem történének kilengések, mert a személyekben is érdekelt helybeli előjárók igyekezzenek a legigazságosabb becslést megközelíteni, egyrészt a közmelegnyugvás érdekében, másrészt, hogy — mivel ők is részesei a felosztandó összegnek — önmagukat se károsítsák meg.

Utazási kedvezmények

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a közelmúltban az államvasutak személydíjszában terén több rendkívüli, eddig szokatlan arányú menedíjre csökkentést rendelt el. A Felvidék egyes részeinek és a kárpátaljai területeknek visszatérítésével az ország területén az utazási távolságok nagyon megnövekedtek, a szóbanforgó rendelet éppen ezért 251 kilométeren felüli távolságokra való utazásoknál a menedíjkat csökkentette. A miniszter elrendelte ezenkívül azt is, hogy a 451 kilométeren felüli távolságokra Budapestet át történő utazásoknál a menedíjkat a budapesti metszópont elhagyásával, tehát a tényleges kilométertávolság alapján kell kiszámítani. Ezeknél a hosszabb, 451 kilométeren felüli utazásoknál tehát kétfős díjtétel-mérséklés érvényesül, amely egyes távolságokon maximálisan mintegy 38 százalékos csökkentést is jelent.

A miniszter másik rendelkezésének az a célja, hogy a május 15-től szeptember 15-ig tartó időszakban a vasúti utazás lehetősége minél szélesebb néprétegeknek biztosítsassék. Elrendelte ugyanis a miniszter, hogy az említett nyaralási időszakban a ballantoni üdülőhelyekre, továbbá az államvasutak által kijelölt fürdő-, gyógy- és nyaralóhelyekre szülőjével, nagyszülőjével, vagy gyámjával együtt utazó egy-egy család egy-egy gyermeke 18 éves korig a visszautazásnál 66 százalékos menedíjkezdményt élvezzen, többgyermekes családok valamennyi gyermeke pedig a visszautazásnál díjmentesen utazhassék. Az odaútasz alkalmával a tíz éven aluli gyermekek részére az eddig is fennállott díjszábszerű 50 százalékos kedvezmény természetesen továbbra is érvényben marad.

A harmadik menedíjcsökkentő rendelkezés azt teszi lehetővé, hogy a fővárosi községek a Balaton minél előbb menedíjakkal kereshesse fel.

Az említett kedvezmények részben már életbe is léptek, részben pedig legközelebb július 1-ével lépnek életbe.

Az ellenforradalom huszéves fordulója. Az 1919-es ellenforradalmi mozgalmak legkiemelkedőbb eseményei június 20-ika és 26-ika között zajlottak le. Az ország népe, az ellenforradalmi megmozdulásokban részes városok és községek közössége június 18-án, 25-én és július 2-án áldoz az ellenforradalmi törekvések mártírállozatai emlékezetének. Vasárnap, június hó 18-án, Kalocsán, Dunapatajon, Sopronban, Bácskán, Dunaföldváron, Pákozdon, Solton, Soltvadkerten, Szalkszentmártonban és Szalkszentimrén tartottak kegyeletlen ünnepségeket. Kalocsán és Dunapatajon Csülléry András országgyűlési képviselő, Sopronban vitész Imrédy Béla ny. miniszterelnök mondott mélyhatású ünnepi beszédet.

A fel nem fogható számok világa...

Amikor valamelyik gyönyörű nyári napon leheveredünk az árnyas fa alá és nézzük az égen kergetőző szeszélyes alakú báránylehetőket, úgy érezzük, hogy élvezük a nyugalmat, a „mozdulatlanságot”. Arra nem gondolunk, hogy akkor is, mint az életnek minden pillanatában, egy hallatlan iramu rohanásban veszünk részt. A mozdulatlanság, vagy nyugalom csak látszólagos.

Ezuttal nem foglalkozunk az egyes testek és anyagok belsejében — bennünk is — lezajló állandó mozgásokkal, csak a körülöttünk lezajló fontosabb mozgásokról és azok mértékéről akarunk halvány képet nyújtani.

Amin azt jól tudjuk, a föld területe az egyenlítő mentén valamivel több, mint 40.000 kilométer és a föld 24 óra alatt egyszer teljesen megfordul a sarkokon át elképzelt tengelye körül. Ilyenformán az egyenlítő minden pontja 24 óra alatt 40.000 kilométeres utat, tehát óránként körülbelül 1670 kilométeres utat tesz meg. Ha elképzeljük azt, hogy az ember egy ilyen gyorsasággal haladó repülőgépet tud szerkeszteni, el lehetne érni azt, hogy a repülőgép nyugat felé haladva az egyenlítő mentén, „megállítaná” maga fölött a napot, azaz

a gépről állandóan ugyanolyan szög alatt látna a napot, amely 24 óra alatt egyszer sem nyugodna le a repülőgép utasai számára.

Ma repülések tartamát napórával mérnék, kiderülne, hogy megállt az idő; azaz, ha például dében 12 óra körül indulnánk, 12 óra múlva is dél lenne számunkra... Ellenkező irányban való repülés esetén viszont megkétszereződne az idő múlásának gyorsasága és 24 óra alatt két napkelte és két napnyugtában lenne részük...

Ez azonban a végzet, öntudatlan állandó mozgásnak csak az egyiké. A föld forgása mellett hatalmas, ellipszoid alakú pályán kering a nap körül. Ennek a pályának, amelyet körülbelül egy esztendő (pontosan 365 nap, 5 óra, 48 perc, 46 mp) alatt fut be, a hosszúsága mintegy 930 millió kilométer. Ez a gyorsaság már kissé szédítőbb, mert

naponként több mint két és félmillió kilométeres utat kell megtennie a jó öreg földnek, amely ugyancsak siet: óránként 106.164 kilométeres utat tesz meg.

Térjünk vissza az előbbi elképzeléshez: tegyük fel, hogy az ember megszerkeszti a már említett, egy óra alatt 1670 kilométernyi utat megtenni képes repülőgépet, ez a föld által egy év alatt megtett utat körülbelül 64 esztendő alatt tenné csak meg, tehát a föld a pályáján 64-szer olyan gyorsan halad, mint amilyen gyorsasággal forog.

Már ezek a számok is eléggé megdöbbentően nagyok. De még mindig nem „álhatunk” meg: tudomásul kell vennünk azt, hogy egész naprendszerünk, amelyben, mint fentebb megállapítottuk, a föld óránként 1670 kilométeres sebességgel forog és ugyancsak óránként 106.164 km-es gyorsasággal kering, még másodpercenként 20 km-es sebességgel, azaz óránként 72.000 km-es sebességgel halad a Herkules csillagkép felé...

Óránként 72.000 kilométer: bizony hatalmas ut; annyit jelent, hogy ezzel a sebességgel haladva, alig félóra — 33 perc és 20 mp —

alatt körül lehet repülni az egyenlítő felett a földet...

Ezek a hatalmas sebességek, amelyekben valamennyien részt veszünk, akik ezen a földön az élet iramát gyorsítani iparkodunk, elenyésznek a legnagyobb sebesség, a fény és az elektromos hullámok másodpercenként 300.000 km-es sebessége mellett. Ennek a gyorsaságnak az áldását élvezük a napfényben, amely csak ilyen rohanás mellett képes 8 perc és 18 mp alatt megtenni a nap és a föld közötti 149 millió 480 ezer kilométeres utat. Hogy ez a távolság mekkora, arról talán képet nyújt, ha elgondoljuk, hogy a jelenkor leggyorsabb, óránként 500 kilométeres sebességgel haladó repülőgépe ezt az utat csak több, mint 34 év alatt tudná megtenni...

A fény és a villamosság sebességének elképzelését megkönnyítendő, ide írjuk még, hogy a fény egy óra alatt egymillióháromezszázötvenmillió kilométernyi utat tesz meg, a sebessége tehát tízmilliónyolcszázegyzere a leggyorsabb gyorsvonatának és kétszázhatvanegyzere a 500 km sebességgel repülő gépnek.

Dehát meg mindig nem értünk és

soha nem értünk a nagy számok, a leírhatatlan és elképzelhetetlen távolságok végére; hiszen vannak csillagok, amelyeknek fénye esztendők, esetleg sok ezer esztendő múlva érkezik meg hozzánk a valóban szédítő, másodpercenkénti 300.000 kilométeres sebesség mellett is. Ezeket a távolságokat „fényév”-ekkel mérik. Egy-egy fényév — kilencbillióegyszázhatvanmilliókilencszázötvenkilométer

— azt a távolságot jelenti, amelyet a fény egy esztendő alatt befut...

Elámultan és megdöbbenten a nagy számoktól, a végtelenség küszöbétől még mindig sokmillió fényévre, hittel és meggyőződéssel fohászodhatunk csak a költővel együtt: *Isten, kit a bős léngesse fel nem ér, Csak titkon érző lelke óhajta sejt, Léted világát, mint az ég nap, De szemünk belé nem tekinthet...*

Százesztendő a varrógép

Egy valóban nagyjelentőségű találmányt a varrógépet tették kerek száz év előtt az emberiség közkincsévé. A varrógép feltalásának dicsősége — közhit szerint — *Thisnonier* francia mechanikus illeti, aki több mint tíz éven át kísérletezett, míg az első használható gépet be tudta mutatni a nyilvánosságnak. Az ő kísérleteitől függetlenül az osztrák *Maderspach*, ugyanzintén az angol *Stone* és *Henderson* kísérleteztek azon, hogy a kézi varrást gépesítsék. Sőt az amerikaiak az első varrógép apjának *Hove* Éliást tartják, aki 1844-ben mutatott be ehhez hasonló szerkezetet, ezt aztán később az ugyancsak amerikai *Singer*-Merritt tökéletesítette. Lehet a dologban valami, mert hiszen a földön ma is ta-

lán a legelterjedtebbek az ugynevezett „*Singer*”-varrógépek. Bármiéké is a helyzet, egy bizonyos, hogy az emberiségnek egyik legelterjedtebb, leghasznosabb szerszáma: a varrógép, kerek százéves, az évszázadok jelentőségével tehát érdemes egy kissé hosszabban foglalkozni.

A varrógép hasznosságát és elterjedtségét semmi sem jellemzi jobban, mint hogy azt ma feltaláljuk a hercegi palotától a földmunkás kunyhóáig mindenütt. Elterjedtségében egyedül talán a kerékpár tud versenyezni vele. Hogy mennyire hasznos, annak bizonyítására elég rámutatnunk, hogy ma már nem is százezrek, de

milliók keresik a kenyerüket a varrógéppel.

Az is, akinek nem teljesen kenyéradó szerszáma a varrógép, mennyit megtakaríthat háztartásában a varrógép használatával!

Van-e meghatározott kép, mint egy fiatal anyát látni esti lámpavilágítás mellett, amikor apró gyermekei jóízűen szenderegnek ágyacskáikban, a pedig szabja, varrja apró ruhácskáikat.

A varrógép nemcsak a nőké, de a férfiaké is. Annyi bizonyos, hogy a varrógép gyökeresen átalakította a ruházódást. Olcsóbbá tette ugy a férfiaknál, mint a nőknél. Azt e pillanatban nehéz volna eldönteni, hogy vajjon a varrógépet többen használják-e férfiak — mint nők, mert hiszen a ruházati iparokon kívül más iparágak is használják, természetesen más és más szerkezetű varrógépeket. Fokozza e százéves találmány jelentőségét az is, hogy

maguk a varrógépgyárak is sokszor ezer munkásnak adnak kenyeret.

Ma már túl vagyunk azon is, hogy a varrógépet az ember maga hajtja. Nagyobb üzemekben egész sora zakatol, berreg a villanyáram hajtotta varrógépeknek, az ember csak irányítja a kiszabott szövetet, vagy vászondarabot, sőt a varrógép ma gyönyörűen híméz is. Az iparművészeti remek egész sora, — csipkék, hímzések — kerül ki a varrógépből. Nemcsak megvarrja, de fel is díszíti a ruhát, sőt elkészíti a ruházist.

Azt mondják, hogy ma már nincsenek csodák. Valóban az ügyesség, szorgalommal párosult emberi kutató elme egymás után termeli ki azokat a dolgokat, amelyek dedápnál képzeletében még csak mint megvalósíthatatlan álmok szerepeltek.

A villanylámpa, a repülőgép, a rádió és sok száz, a mai ember előtt már megszokott dologt nagyapánk csodának tekintett volna.

Mint ahogy mi is csodának tekintünk minden oly technikai kérdést, ami az emberiség sorsára — különösen a szociális viszonyokra — átalakító hatással van. Ilyen volt a varrógép is,

PUSZTULÁS, HIT, SEGÍTSÉG

A megszállás alatt levő Kolozsvárt jelentik meg az erdélyi magyarorszag egyik kitűnő hetilapja: *Magyar Nép* címűel. A lap június hó 3-iki számából vetjük át az alábbi szép sorokat:

„A történelmi viharok által elsodort véreinkről, a bukovinai magyarokról, gyakrabban hallunk hírt mostanában. Közös sorsunk kedvező vagy kedvezőtlen fordulatai a közéletben, gazdasági, művelődési téren itt is, ott is egymáshoz vezetnek, egymásra emlékeztetnek.

A mult napokban megrendítõ hírekeztet hozzánk bukovinai testvéreink köréből. Ezeknek legvirágzóbb telepét, József falvát, tüzvész pusztította el. Kétszáz életszer esett áldozatul a szörnyű csapásnak, kétszáz család maradt hajlék és élelem nélkül, a gazdálkodásra szükséges eszközök nélkül.

Tudomásul vehetjük-e ezt a megdrázó hírt anélkül, hogy a testvéri részvét, a segítő jóakarát föl ne érdejen bennünk? Végezhetjük-e munkánkat, álomra hajthatjuk-e fejünket anélkül, hogy a sors szörnyű sújtolásának jajszeit ne halljuk és a romlás rettenetes képeit lelki szemünkkel magunk elé ne idézzük? Elnémíthatjuk-e magunkban a kérdést, hogyan fognak ezek a szerencsétlen emberek a siralom völgyéből megint kikerülni és az életközletemre új eszközöket, a boldogulásra új utakat találni?

A kérdésre bensõnkben már hangzik is a felelet: az esleettek fölémlésében nekünk is segédekznünk kell! Azoknak, akik mindent elvesztettek, a magunk javaiból juttatunk nek valamicskét!

Az erdélyi magyar léleknek a felémelő, segítő munkában megvan a gyakorlata. Magunkra utalt helyzetünkben már sokszor siettünk egymás szenvedéseinek enyhítésére, egymás bánatának vigasztalására,

egymás terheinek hordozására. Most itt van az alkalom, hogy újra meg hallgassuk nemesebb valóinknak, emberi jóérzésünknek biztató szavát s kezünkét támogatásra nyujtsuk Józseffalva porba sujtott népének.

Kedves magyar testvérek, kétszáz család, sok-sok éhes gyermek néma kérése száll felétek: adjatok abból, amit Isten adott nektek — adjatok azoknak, akiket a balsors minden elragadott. Ugy legyen most is, amint az már sokszor megtörtént falvainkban: alakítsatok segélyző bizottságokat, vagy használjátok föl a jótékonyág gyakorlására a meglévő kereteket, az egyházi vagy világi egyesületeket. Juttassatok Józseffalva boldogtalanságra jutott népének élelmiszereket, valamint építőanyagot, mert mindezekben szörnyű szükségét szenvednek. Induljanak meg a rakott szekerek a Kárpátok szorosain át és vigyék el egy-egy falunak testvéri jóakarát a kárvalás szomorú földjére.

Kétszáz család mindenét elvesztette, de a hit a lesújtottak lelkében megmaradt. Ennek a hitnek az ereje tartja fenn a népet a gyász óráiban. Mintha a Gondviselés is a szabadító hírt hirta volna föl a lesújtottak figyelmét. A lángtenger ugyanis megkímélte a templomot és iskolát s csodálatosan elkerülte a fakeszeszetet is, amely a tüzveszedelem útjában állott.

Józseffalva népét erősítsük meg abban a hitben, hogy Isten testvéri szíve áldott jóakarata útján segítséget küld számukra.“

*

A csonkahaszában élõ, de szabad magyarorszag is mélyeséges részvétet érez messi testvérei balsorsa iránt és a Gondviselés segítő kezét kéri számukra. Adja a jóságos Eg, hogy szenvedéseik mihamarabb enyülést és helyzetük jobbrafordulást találjon.

TUDNIVALÓK A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK SZÁMÁRA

A pénz-átutalásának meggyorsítása

A múlt évről esedékes összegek nem számítódnak be az idei pénz-küldeményekbe

Teljesen átérezzük munkástestvéreink panaszát, amikor arról írnak, hogy a munkaadónak átadott pénz csak hosszú idő után kerül haza hozzátartozóikhoz. Tájékoztattuk az érdeklődőket, hogy az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda az illetékes német helyeken állandóan sürgeti az átutalás gyorsabb lebonyolítását és azt tapasztaljuk, hogy az utóbbi időben valóban sikerült is ezen a téren eredményt elérni. Megnyugtatóan közöljük, hogy

a magyar kormány egyetlen alkalmat sem mulasztott el, amikor a munkások ügyének támogatásáról van szó.

Akiknek a tavalyról még követelésük van Németországban és az idén is kint dolgoznak, ezeket a munkástestvéreinket tájékoztatjuk, hogy a tavalyról fennmaradt követelésük nem számítódik be az idei hazaküldhető összegbe. Tehát

A berlini munkásvédő iroda közlései

A berlini m. kir. főkonzulátus mellett működő munkásvédő iroda (Berlin, S. W. 11. Dessauerstrasse 28—29.) lapunk útján a következőket közli:

Kérjük magyar testvéreinket, gondolják meg, hogy az ő levelükön kívül egyidejűleg naponta körülbelül 20—25 más levél is érkezik! A munkásvédő iroda nem intézkedhetik mindig és nem válaszolhat meg minden egyes írást oly gyorsan, amint azt maga is szeretné, mert sokszor a legsürgősebb ügyek intézése teljesen lefoglalja idejét. Azonban mindenki legyen meggyőződve arról, hogy ügyét azonnal továbbítjuk az illetékes német hatóságokhoz, megindítjuk a vizsgálatot és minden esetben a lehető leggyorsabban intézkedünk, igen sokszor távbeszélőn, amiről a panasztevők persze nem tudnak. Tehát ha munkástestvéreink nem is kapnak azonnal vagy akár egy héten belül választ, az még nem jelenti azt, hogy ügyüket nem pártolja az iroda, hanem azt, hogy az elintézés folyamatban van és az eredményről majd tudatni fogja a panasztevőt vagy a munkásvédő iroda, vagy az Arbeitsamt.

Saját érdekében újból figyelmzettünk mindenkit:

önhatamulag a munkát abba hagyni, vagy különösen a munkahelyet elhagyni, hivatalos áthelyezési értesítés nélkül, semmiesetre sem szabad!

Mégpedig azért nem, mert ilyen esetben munkástestvéreink elvesztik minden igazukat és jogu-

a két összeg egymástól teljesen független.

Közelni kívánjuk továbbá azt is, hogy itthon az átutalt összegek nem hevernek, mert mielőtt a pénz a Nemzeti Bankhoz érkezik,

ez onnan azonnal átkerül az Országos Központi Hitelszövetkezetbe, ahol haladéktalanul továbbítják a munkások által megadott címre.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet, amelynek működése az egész ország területére kiterjed, a magyar falusi kisember pénzügyeire. A pénz kézbesítését — amint a múlt évben is történt — ez a pénzügyet a legalacsonyabb díjtétel mellett bonyolítja le, vagyis az egyes pénzküldemények után ¼%-ot számít fel. A legalacsonyabb díjtétel 40 fillér, ebben az összegben azonban az összes egyéb költségek is belfoglaltatnák.

kat egyoldalú szerződészegés miatt és a munkásvédő iroda sem segíthet akkor már bajukon, ha még ily jogos is volt a panaszuk! Azonkívül: *elvéssz az óvadék (kaució) és a devizaengedély, márpedig csakis ennel: alapján lehet pénzt hazaküldeni!*

Nincs áthelyezés!

Testvéreink igen sokszor minden komolyabb indoklás nélkül áthelyezéseket kérnek a munkásvédő irodán keresztül. Tessék tudomásul venni, hogy fegyelmet kell tartaniok a magyar testvéreknek ugyanúgy, mint az olaszoknak és másoknak is, akiknek soha sem jut eszükbe áthelyezést kérni, csak azért, mert a tavalyi gazdnál jobban érezték magukat, vagy a szomszédos faluban 1—2 fillérrel többet keresnek. Értsük meg, hogy nem a munkaadó és nem a munkás választhatja ki magának a munkahelyet, illetve a munkást.

Az Arbeitsamtok (munkahivatalok) teljesen belátásuk, azaz a fennforgó szükséglet szerint intézik a munkaerők elosztását és beosztását,

még olyan esetekben is, ha előfordult az a tény, hogy esetleg valamely munkást vagy csoportot máshová szerződtettek eredetileg odahaza. A munkásvédő iroda csak vizsgálat alap-

ján, jogosnak bizonyult panaszok újlagos felmerülése esetében támogathatja az áthelyezési kérelmet, de nem parancsolhat ebben a tekintetben a német hatóságoknak! Testvéreink igen sokszor, látogatásunk alkalmával, ha ügyüket az arbeidsamti urakkal kivizsgáltuk és az orvoslásra ígéretet kaptunk, makacsul bizalmatlanok és mégis elhelyezést kérnek, bár bizonyosra vehető, hogy a gazda részéről panaszra több okot nem fognak szolgáltatni. A munkások könnyen elfelejtik, hogy bizony sokszor bennük van a hiba.

Ha csak félreértésből vagy tudatlanságból követték is el a hibát, akár német, akár magyar részről: *akárártal újból neki kell látni a munkának és magyaros gavallérosággal el kell felejtetni a nézeteltérést, amely amugyis magyarraotot és elintéztét nyert!* Különösen akkor, ha a német fél, az Arbeitsamt és a munkásvédő iroda képviselője előtt ígéretet tett arra, hogy nem szolgáltat többé okot a panaszra. Ilyenkor meg kell mutatni, hogy bennünk is van legalább ugyanannyi jóakarattal és lovaság, hogy el tudjuk felejtetni a nézeteltérést.

Előfordult többször, hogy valamilyen panasszal belátogattak testvéreink az irodába és a legjobb akarral sem tudtuk némelyiket meg-

győzni arról, hogy saját érdekében vissza kell mennie a munkahelyére.

Utóljára figyelemzettük és kérjük testvéreinket: *értsék és gondolják meg végre, hogy az iroda csak a munkások érdekét tartja szem előtt akkor, amikor valamilyen utasítást vagy tanácsot ad munkástestvéreinknek!* Kauciójuk, hazautazási költségek megtérítése és devizaengedélyük forog kockán, ha nem halgatnak a jó szóra! De ezenfelül

magyar szempontból is kénytelenek leszünk szükség esetében teljes szigorral és környékeltől fellépni olyanokkal szemben, akik oktanul ellenszempülnek és ezzel ártnak a magyar-ság jóhírnevének.

Szalonna-rendelés

Az irodánál nem lehet szalonnát és bort rendelni, hanem csak az illetékes külkereskedelmi vállalatnál, amelynek címe a következő:

TRANSDANUBIA, BERLIN.
BRÜCKENALLEE 36.

Sürgetni is csak ott lehet a leadott rendeléseket. Előfordult, hogy egyik munkáscsoport megkapta már szalonnáját, de csak akkor mérte le, amikor már hazazértek. A szalonnából öt kiló hiányzott és kiderült, hogy a ládapántok szögei nem voltak helyükön. Ezért minden csoport keresse meg annak a lehetőségét, hogy a láda, vagy csomag átvetelénél azonnal mindent megmérjenek, hogy ezáltal a veszteséget elkerüljék. Fenti ügy kivizsgálása folyamatban van.

Röviden és érthetően kell a panaszokat írásba foglalni!

Ismét hangoztatjuk, mindenféle ügyekben forduljanak testvéreink bizalommal először a gazdájukhoz és az illetékes Arbeitsamthoz. Csak ha az bizonyos idő múlva nem segített bajukon, közöljék azt minél rövidebben és világosabban a konzulátus mellett működő munkásvédő irodával. Éspedig az általánosságban, hogy például „berínkből soknak tartjuk a levonást”, hanem így:

A férfiak 24 pfennig órabért kapnak, a nők 20-ot, a házasságok ennyit, a nőtlenek, illetőleg hajadonok pedig ennyi pfenniget óránként. Hetenkint kapunk ennyit (az összeget meg kell adni) és ebből levontak hetenkint betegsegélyző és balesetbiztosítás címén ennyit, természetbeni járándóságok megváltása fejében, stb. ennyit és ennyit. Címeket és neveket olvashatóan kell írni!

Előfordult az utóbbi időben többször, hogy egyes csoportok egyszerűen megtagadták a szakmány-munkát (akkordot) és csak órabérből akartak dolgozni, különböző ürügyekre és érvekre való hivatkozással. Figyelemzettük testvéreinket, hogy

a szerződés értelmében a munkaadó állapítja meg, hogy mikor hány órában beosztásban és milyen munkát kell végezni. Az ő idevágó rendelkezésének elszegéséről annyit jelent, mint a munkarendet és ezzel a szerződést megszegni.

Ha valamilyen panasz vagy kétség fennforgna: röviden, világosan kell

megírni a munkásvédő irodának, de semmiesetre sem szabad ellenszegülni a munkaadó rendelkezéseinek! Kizárólag ő osztja be a munkát és annak elvégzésére az egyes munkásokat. Ez mindenütt így van, nálunk is. Nem szabad tehát különösen a baráti Németországban állandóan különjogokat és kedvezményeket követelni, igen sokszor pusztán árvaló hivatkozással, hogy a tavalyi munkaadónál is így volt! Ha tavaly valamelyik munkáadó bizonyos kedvezményben, könnyítésben részesítette is magyar munkásait, ez nem jogosít fel még senkit arra, hogy az idei gazdától a szerződésbe nem foglalt előnyökben vagy tarifán felül fizetést részesítse a munkásokat. Nem lehet azt sem megcsinálni, hogy

valamely csoport egyszerűen megtagadta a munkahelyre való érkezés után a munkát, mert egyesek véleménye szerint „előreláthatólag nem lesz jó a hely!”

Ennek megítélését bízzák a munkások az irodára, illetve a gyakorlatra. Ha a tapasztalat nekik adna igazat, csak akkor tudunk segíteni rajtuk, ha már elkezdtek az új munkahelyen dolgozni, nem pedig akkor, ha egyes okoskodók és felbujtók baljósátára hallgatva, oktanul el sem kezdik a munkát, olykor arra való hivatkozással is, hogy tulajdonképpen más helyre szerződtettek odahaza. Aki megégszer ilyen ürügyek alatt előzetes sztrájkba lép,

annak, illetve azoknak környékeltelen hazaszállításáról, a magyar munkásság jóhírnevé érdekében, az iroda gondoskodni fog!

Minden munkás gondos figyelemmel olvassa el ezt az oldalt!

ÜZENETEK

Somi Imre, Grunow: Sürgős elintézés végett megküldöttük levelét a berlini munkásvédó irodának az abban foglalt panaszok elintézése végett. — Csincsik István és társai, Heinesdorf: A múlt hónapi hátramaradt pénzüket is hazaküldhetik. Havonta 35 márkát küldhetnek haza. Egész idő alatt összesen 400 márkát. Ez úgy értelmezendő, hogy a fennmaradó összeget, ami hiányzik a 400 márkából, az utolsó hónapban küldhetik haza. — Albert Imre, Gleina: Küldhetnek haza pénzt. Mai közleményeinket olvassák el pontosan, az összes rendelkezések benfigyeltatva. Arra kérjük, hogy a pénz küldésénél olvashatón irják meg a feladó nevét, továbbá, hogy kinek a nevére és címére (feltüntetve magyarországi lakóhelyet, községnevet és vármegyét) küldik a pénzt és így adják át munkaadójuknak, aki azt a banknak feladja. — Orosz János és neje, Hohenfelde; Fehér József, Nagykamarás; Hegyi Sándor, Ostoros; Kakas János, Kertalja: Levelüket eljuttattuk a berlini munkásvédó irodához elintézés végett. — Mészáros János, Wischenhausen: Magyar-német szótár beszerzése végett forduljanak közvetlenül Kömüves Dávid ref. lelkész urhoz, 1.80 márká postaköltséggel ellenében megküldi Önöknek. Címe: Berlin, SW. 11. Dessauerstrasse 28—29. Lapunkat a csapat részére megindítottuk. — D. Nagy János és társai, Böskau: Közölje, hogy melyik vármegyéből szerződötték el németországi munkára, hogy így kérését elintézhessük. Másik kérdésére üzenjük, hogy még semmi rendelkezés nincsen. Mielőtt hazajönnék, csak akkor kapjuk meg a rendeletet. Tavaly vámtmentesen hozták haza. — Horváth János, Rittergut Ganzer über Neuruppin: Kéri a kint dolgozó magyar munkásokat, hogy aki öccséről: Horváth Jenő vasszentmihályi tolmácsról tud valamit, közölje címét vele. Örülünk, hogy a csapatban szép egyértérvényes vannak együtt. Üdvözlét. — Szaskó Julianna, Karversee, über Nauen Osthavelland, Brandenburg kéri a május 12-én Berlinben töle elvált és egy másik vonatra fel szállt jóismerését, névszerint *Gál Imréné, született Alpári Teréz*, hogy címét közölje vele. — Bartusz András keresi *Stumpf Antal* leleki tolmácsot; valamint *László Rosdiát és László Juliannát* kéri, hogy levelben tudassák németországi címüket a következő címen: *Bartusz András, Karversee über Nauen, Osthavelland, Brandenburg*. — Horváth István, Leopoldsdorf bei Wien: Lapunkat, amelyet olyan nagyon várnak megindítottuk a csapat részére. Örülünk, hogy jól vannak, szépen keresnek és azt is tudjuk, hogy hazájukat, melyet olyan forrón szeretnek, soha el nem felejtik. Üdvözlét.

Harminchatmillió méter-máza kenyérgabonát remélhetünk

A földmivélsügyi minisztérium legutóbb kiadott vetésléptetésének alapján a *Statistikai Tudósító* összeállította a csonkaországának és a legnagyobb Magyarországnak várható kenyérgabonatermését. Eszerint a csonkaországban bevett 2,849,000 katasztrális hold buzaterület mellett a visszacsatolt Felvidéken 300,000 katasztrális hold buzával bevett területtel lehet számolni. A buzaterület az egész országban most már *3,149,000 katasztrális holdra* tehető, amelyen a minisztérium osztályozó minősítése és legutóbbi átlagos terméscsúcsa, valamint a tőzsei szakörök becslései alapján a csonkaországban 24,523,000 máza, a visszacsatolt Felvidéken 2,700,000 máza buzatermésre lehet számítani.

A várható buzatermés tehát a számítások alapján 27,223,000 máza.

A rozssal bevett terület a csonkaországban 1,087,000 katasztrális hold,

míg a visszacsatolt Felvidéken 150,000 katasztrális hold terület van bevetve. A fenti becslések alapján a csonkaország területén 7,942,000 máza, a visszacsatolt felvidéki területen pedig 1,170,000 máza, tehát

összesen 9,112,000 máza rozstermésre lehet számítani.

Mindezek a számítások természetesen a *junius eleji állapotot* veszik figyelembe. Azóta, sajnos, az időjárás, a nagy esőzések következtében, sokat rontott a buza- és rozsvetésekben, bár a legutóbbi napokban az esőzések csak szörvénysok voltak és így a helyzet végeredményben erősen javult. A fenti számítás természetesen csak hozzávetőleges becslésekből indul ki, tehát eredményeit nem lehet véglegesnek tekinteni. Amennyiben az időjárás most már az aratás előtt megjavulna és a *termés beérése zavartalanul fejeződné be, az addigi becslések alapján kétségtelenül jó gabonatermésre lehetne számítani.*

Gazdasági életünk örvedetes javulást mutat

Most jelent meg a *Magyar Gazdaságkutató Intézet* május 31-én lezárt helyzetjelentése. A gazdasági élet legkülönbözőbb területeiről feltárt adatok örvedetes javulást mutatnak. *Mezőgazdaságunk* helyzete a gazdasági év utolsó hónapjaiban is kedvezően alakult.

A mezőgazdaság pénzbevétele az 1938/39. gazdasági év első háromnegyedében 13 százalékkal volt nagyobb, mint az előző gazdasági év azonos időszakában.

Magyarország külkereskedelmi forgalma emelkedett. *Mind a nagykereskedelmi, mind a kiskereskedelmi árszínvonal az utolsó hónapok során változatlan maradt.*

Az ipari termelés 1939 első negyedében az előző negyedévi igen magas színvonal mögött csupán árnyalatilag 2 százalékkal maradt el. Ez a fejlődés az időszertien várhatóan lényegesen kedvezőbb, mert az utolsó és az első negyedév között a termelés rendszerint 10—15 százalékkal csökken. A termelési javakat előállító ipar foglalkoztatottságának hatalmas növekedése az ötéves terv keretében lebonyolított állami beruházások követ-

kezmenye, de a fogyasztási javakat előállító iparok foglalkoztatottságában is nagy szerepe volt annak, hogy az e javak iránt megnyilvánuló állami szükséglet nőtt.

Mind a nehézipar, mind a textilipar termelése új csúcspontot ért el.

Érdekesen változta a magyar gazdaságkutató intézet a *konjunktúra várható alakulását*. Ezt — mondja a jelentés — mint mindig, úgy ezuttal is a *beruházási tevékenység nagysága fogja döntően befolyásolni*. A magán-gazdaság beruházásainak megelénkülésére a közeljövőben sem lehet számítani. A konjunktúra alakulása ezért azon fog múlni, hogy az *állam fegyverkezési és beruházási kiadásait a jelenlegi szinten fogja-e tartani?*

A beruházási tevékenység visszaesésére azonban a közelebbi jövőben egyáltalában nem kerülhet sor, egyrészt, mert a győri programban elhatározott beruházási terv még nincs végrehajtva, másrészt, mert a *nemzetközi feszültség a fegyverkezési kiadások folytatását indokolja, végül pedig azért sem, mert az ország megnagyobbodása új beruházási szükségleteket von maga után.*

Házipari központ alakult

Junius hó 15-én, csütörtökön tartotta alakuló közgyűlését a *Magyar Házipari Központ* Budapest, a Baross-szövetség disztermében. Az alakuló közgyűlést vitéz *Bonczos Miklós* államtitkár nyitotta meg s beszédében a magyar házipar szociális, gazdasági és kulturális jelentőségét hangsúlyozta.

Ezután az alakulás előkészítő bizottságának nevében vitéz *Keresztes-Fischer Ferenc* ismertette a házipari szervezkedés célját és szükségességét. Ma Magyarországon, mondotta többek közt, *körülbelül 135.000 ember foglalkozik háziparral s munkájuk mintegy 37 millió pengő értéket képvisel.* A Házipari Központ célja, hogy megbecsülést szerezzen az ország közvéleményében a házipari termékeknek és hogy kiemelje eddigi mostoha

szerepéből. Az értékesítés, különösen a kivétel fontossága szempontjából, a Központ az erre hivatott szervvel a legteljesebb harmóniában kíván együttműködni. A termeltetés anyagi szükségletét is biztosítani óhajta az új szervezet, amely házipari fiókokat létesít s minden erőt tömörít a termelés, a fogyasztás és propaganda érdekében.

Vitéz *Bonczos Miklós* a belügyminiszter nevében üdvözölte az új alakulást és a minisztérium részéről a legmesszebbmenő támogatást helyezte kilátásba. Ezután a hatóságok és agrárszervezetek köszöntötték az új alakulást. A *Falu-Gazdaságszövetség* nevében *Krúdy Ferenc* alelnök ajánlotta fel az együttműködést.

Végül a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel mondta ki a Házipari Központ megalakulását, amelynek elnöke vitéz *Keresztes-Fischer Ferenc* német választották meg. Ügyvezető alelnök

Rádnóthy István, a külkereskedelmi hivatal titkára lett. Az új alakulás a szokásos kereteket felülmúló nagyszabású programmal kezdi meg működését.

Negyvenezer falusi ház felépítését tette lehetővé a FAKSZ

Az *Országos Falusi Kislakásépítési Szövetkezet* most tette közzé jelentését múlt évi működéséről. Ebben az évben is kizárólag azok az összegek állottak a szövetkezet rendelkezésére, amelyek a korábbi években kihelyezett tőkék törlesztő részleteiből visszafolytak. Ezekből a szövetkezet 992 egyén részére 1.4 millió pengő új házipítési kölcsönt folyósított. Ezzel a falusi kislakásépítő akció megindítása óta ellett 11 év alatt összesen *41.854 falusi kisembernek tették lehetővé 57.7 millió pengő hitel nyújtásával, hogy családi házat felépíthesse.* A szövetkezet azoknak az adósoknak, akik fizetési kötelezettségüknek két felében át pontosan eleget tesznek, a harmadik felétől kezdődőleg fizetési kedvezményt nyújt. Ezek az adósok 4% helyett csak 3.5%-ot, illetőleg 6% helyett csak 5.5% kamatot fizetnek évente. Az adósoknak azonban csak mintegy 40%-a tett hiánytalanul eleget fizetési kötelezettségének 1937-ben és így a múlt év folyamán 69.370 pengő összegben kaptak meg ezek a fizetési kedvezményt.

Értékesítő szövetkezetet alapítottak a pestkörnyéki gazdák

A pestkörnyéki kisgazdák legutóbb tartott gyűlésükön kimondták *értékesítő szövetkezetük* megalapítását, amelyhez már eddig is harminckét község csatlakozott. A keresztény gazdaságszervező értékesítési nehézségeiről *Gayhoffer István* gazdasági főtanácsos és *Teógyes Árpád* dr. kamarai főtitkár tartott előadást. A gyűlésen határozatot hoztak, hogy a budapesti nagyvárosok területén minden reggel a gazdaságszervező iroda megafonon kihirdeti a termények induló árait, továbbá a szövetkezet a vásártelenen elárultáshelyet bérel és a szövetkezet munkájába bekapcsolják *Nagyszőlős* vidékét is, amelynek kisgazdái a pestkörnyéki gazdákval kívánják együttműködni.

Javult a juhgomolya értékesítése

A csökkent gypajuár, valamint a vágóbirkák árának esése juhtenyésztésünket ismét válságos helyzetbe hozta. A juhászat mérlegének javítása érdekében a gazdák most a harmadik hasznosítási módot, a tejtermelést vették be. Sajnos, a múlt év folyamán a juhtenyésztőket már ezen a téren is csalódás érte, mert a juhtejből készült *gomolyának* az ára jelentős mértékben esett. Az idén még inkább rosszabbodott a helyzet. A tavaszi hónapokban az elhelyezési lehetőség csökkenése következtében a *juhgomolya újabb árvesztéseket szenvedett.* Végre aztán a az utóbbi napokban lényegesen megjavultak a juhgomolya értékesítési lehetőségei. Az OMTK-nak sikerült ugyanis külföldi szállításra nagyobb mennyiségű juhgomolyát lekötni és ennek folytán a termelő számára is magasabb árakat fizethet. Az OMTK jelenleg az *elsőrendű, teljes szirtartalmu, tökéletesen szikkadt juhgomolyáért helyt Budapest kilogrammonként 1.15 pengőt fizet.*

Jó hangszerezen játszanak a legnagyobb élvezet. Előszörant igazán olcsón *Román* országos híri hangszerelepen vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58-60. Kérjen díjmentes, 51. számú árjegyzéket.

Rengeteg barackfa pusztult

el „gutaütésben“

A kecskemétkörnyéki gyümölcsstermelő gazdák az utóbbi években állandóan panaszkodnak, hogy a barackfák közül egész sor fiatal fa pusztult el, amely előző évben erősek, egészségesnek látszott. Ezek a fák ugynevezett gutaütésben pusztultak el, de a betegség okát nem ismerik. Ezévtavasán is ezrével pusztultak el a barackfák ilyen betegségben a kecskeméti határban. *Geszteleyi Nagy László* kamarai igazgató most Kecskemétről szakdolgozatot vezetett *Szász Lajos* pénzügyminiszteri államtitkárhoz és kérte a *kísérletiügyi intézmények hathatósabb pénzügyi támogatását*. Rámutatott arra, hogy milyen nagy pusztítást víz véghez a gutaütés a barackfákban, mert nincs pénz arra, hogy szakember ezt a kérdést tanulmányozza. *Szász Lajos* államtitkár nagy megértéssel hallgatta a küldöttség vezetőjének előadást és megígérte, hogy a megoldás érdekében minden lehetőséget elkövet.

A selyembubótermelés egy év alatt tízezer kilóval emelkedett

Egy mostanában elhangzott érdekes előadás adatai szerint az állami selyemfondókat az állam 1938 októberében ismét a maga kezébe vette át és ennek az intézkedésnek sok vonatkozásban jelentkeztek kedvező hatásai. A *gubótenyésztés megéléskült*, az eperfa ültetés gyors ütemben folyik, a *gubó beváltási árát felemelték* és a selyemfonalak minősége javult. Ha majd sikerül a fondókat modernizálást is végrehajtani, akkor a fonalak tisztábbakká és egyenletesebbekké válnak s a termelés gazdaságosabbá tételével a fonalárakat is sikerül majd a külföldiekkel kiegyenlíteni.

A belföldi gubótermelés egy év alatt 10.000 kg-mal emelkedett és 26.000 kg-ot ért el. A selyemfonalak termelése pedig mintegy 28—30.000 kg volt. A gubó beváltási ára elsőrendű minőségű gubónál 40 fillérrel emelkedett s 1 P 40 fillér volt. Másodrendű gubó ára 1 pengőtt. A *M. Kir. Selyemtenyésztési Felügyelőség* ujabban nagy szakszerűséggel fogott hozzá a tenyésztés fokozása érdekében mulhatatlanul szükséges propagandához és a nem kevésbé fontos eperfaültetéshez.

Állattenyésztési vándorgyűlés Sopronban

Az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési szakosztálya* június 18-án tartotta szokásos évi vándorgyűlését Sopronban. *Mesterházy Ernő* dr. szakosztályi elnök ismertette a vándorgyűlés célját és rámutatott arra, hogy a magyar állattenyésztő gazdák akkor is kitartással és lelkesedéssel folytatják tevékenységüket, amikor az közvetlen hasznát nem jelent. *Lenck Jenő* dr. miniszteri tanácsos a kormányknak az állattenyésztés fejlesztésére irányuló törekvéseit ismertette. Ezután *ensei Dormer Béla*, a *Husstermesztők Országos Egyesületének* elnöke, tartott nagy érdeklődés mellett előadást a *husstermesztés* újabb irányvonaláról. *Borhegyi Andor* az *Esterházy hercegi hitbizományi* uradalom nagy tehőzama tehénfészteteiben alkalmazott *takarmányozási eljárásokat* sorolta fel. *Konkoly-Thege György*, a *Külkereskedelmi Hivatal* aligazgatója pedig az *állattenyésztés helyzetéről és jövő kltásairól* nyújtott tájékoztatót.

A vándorgyűléssel kapcsolatban az *OMGE háromnapos tanulmányi kirándulást* rendezett több magas színvonalon álló sopronvármegyei gazdákban.

Gazdatudnivalók
 ROVÁFVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF dr.

Háromszori kapálás után 5 q-val többet ad a tengeri

A *Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara* (Miskolc) 1937 tavaszán a Tiszajobbpartján 19 kisgazdaságban összehasonlító tengeritermelési kísérleteket állított be, amely akciónak az volt a célja, hogy megállapítsák, vajjon teljesen azonos viszonyok között, tehát egyforma összetételű, ugyanolyan termőerejű földön, azonos elővetemény után egyidőben vetett és legalább háromszor megkapált azonos nagyságu tengeriparcella mennyivel ad nagyobb termést a mellette lévő ugyanolyan nagyságu, de az általános szokás szerint csak kétszer kapált tengeriparcella termésével szemben. Az első évi kísérleteket 1938-ban 91 kisgazdaságban ismételte meg a Kamara.

Kulin István kamarai igazgató szerint a kísérletek beállítására az a meggondolás indította a Kamarát, hogy a buza után legnagyobb területet elfoglaló, legértékesebb kapásnövényünknek, a tengerinek természetátlaga túlságos kilengéseket és sok helyen viszonylag igen alacsony terméseket mutat, aminek legfőbb oka abban keresendő, hogy

ez a növény általában nem részesül olyan ápolásban, mint amilyenre a megfelelő termés elérésére feltétlenül szüksége van.

Nyolcvan kísérlet adatai váltak feldolgozhatóvá és ennek alapján öröndetesen állapítható meg, hogy a háromszori kapálásban és egyszeri gazolásban részesített tengeriparcellák ugyanolyan viszonyok között átlagosan 5 q 50 kg csővestengerivel és átlag 4 q tengeriszárral adtak nagyobb termést a csupán kétszeri kapálásban részesített tengeriparcellák átlagtermésénél.

Ha figyelembe vesszük, hogy körülbelül 2 millió hold tengeri-vetésterületből kb. 1.200.000 kett. hold van kisgazdák kezén és hozzávetőlegesen 500.000 holdon harmadában és cse-

lédkonvenciósi földeken általában ma is csupán kétszeri kapálásban részesítik a tengerit, a kísérletek eredményéből joggal lehet következtetni arra, hogy ha a jövőben mindenütt

legalább háromszori kapálásban és július végén vagy augusztus legelején a kítűnő hatású gazolásban részesítik a tengerit,

akkor a nem megfelelő ápolásban részesített csaknem 1½ millió kett. hold tengeri vetésterületen kétes kísérleti tapasztalatokból feltehetően körülbelül 8 millió q-val több csővestengeri és mintegy 5—6 millió q-val több tengeriszárral lehetne betakarítani mintegy 45 millió pengő értékben, amelyből, ha a többletkapálás stb. járó költségeket bőven számítva 5 millió pengőben, levonjuk, a tengeri ökszerű ápolása esetén a tiszta bevételi többlet 40 millió pengőt is elérné.

Kétségtelen, hogy ezek az eredményekre fel kell figyelni és a földművelésügyi kormányzatnak, valamint a különböző érdekképviseleti szerveknek nem lehet sürgősebb feladata, minthogy a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara 1937 óta két éven át végrehajtott és szelvében ajánlott összehasonlító tengerikapálási kísérleteinek általános bevezetése útján a terméseredményeket a lehető legjobb mértékig és a legsürgősebben felkocazzák.

Kulin István igazgató arra is felhívja a figyelmet, hogy a folyó évben már több száz községben,

összesen 505 gazdaságban állított be a Kamara azonos termelési utmutató alapján összehasonlító tengerikapálási kísérleteket

és így a legolcsóbban, a talaj ökszerű művelésének felkarolásával, ennek gyakorlati példamutatásával és eléggé fel nem becsülhető propagandájával figyezik a többletermést a gyakorlati életben is megvalósítani.

MODERN TAKARMÁNYSAVANYÍTÁS

Még egy évtizeddel ezelőtt majdnem általános volt hazánkban a vélemény, hogy a szalastakarmányok konzerválásának leg gazdaságosabb módszere a szénkészítés. Ezért besavanyítás útján legfeljebb a csalamátét és a cukorrépakorona savanyították be. Ujabban azonban mind nagyobb figyelmet szentelnek a savanyítás ügyének és próbálkoznak az említett takarmányok közül öszi keverékek (rozsos repce), búzás panonbüköny, búzás szőszbüköny, repcés biborhere, stb.) sőt lucerna, lóhere besavanyításával is.

Ennek a fordulatnak kettős oka van. A magyar gazdák meggyőződtek arról, hogy a renden megázás és a levélpérgés feltűnően nagy értékcsökkenést idéz elő, nem ritkán a széna táptértékének fele odavész s így a helyzet az, mintha félsányi széna termelt volna. Ezzel szemben a csapadékdúsabb országok, hol esősáznélkül szénát száritani lehetetlen, igen nagy erőfeszítéseket tettek a besavanyító eljárás tökéletesítése érdekében.

Különösen sokat beszélnek egy finn szakember: A. J. Virtanen eljárásáról. Virtanen azt ajánlja, hogy 100 kg zöldtakarmányhoz átlagosan adjunk 1 liter sósavat, hogy a tápanyagok vesztesége az erjedés folyamán minél kisebb legyen.

Virtanen eljárásának megértéséhez tudnunk kell azt, hogy a takarmányok eddig követett besavanyítási

módszerénél a konzerváló anyag tulajdonképpen a tejsav, melyet a takarmányon élő tejsavbaktériumok termelnek, ha levegőszegény környezetet teremtnék számukra. E tejsavon hivatva a rothadási baktériumok és a vajsavbaktériumok uralmát megátolni, mert a tejsavbaktériumok ápolása céljából létesített, oxigénben szegény ürben nem találják meg létfeltételeiket az ecetsav- és penészgombák. Fontos ezek szerint, hogy bizonyos mennyiségű tejsav minél előbb képződjék az elrakított takarmánytömegben. Vegysznyelven szölvá: akkor legnagyobb a kltítás a sikerre, ha a besavanyított tömeg minél előbb elér 4 savfokot. A tejsavbaktériumok szaporodását azonban nem szabályozhatjuk s így a siker többé-kevésbé bizonytalan.

Ezt a bizonytalanságot akkra kapcsolni Virtanen, mikor ajánlja, hogy adjunk eleve sósavat (hígított állapotban) a felaprított zöld tömeghez. Így nem kell várni a tejsavas erjedés kifejlődésére, mert a takarmány a sósav hatására gyorsabban megszabadul a káros baktériumoktól, amelyek savak nélkül az erjedéssel járó természetes folyamatok hatására csak napok vagy hetek után pusztultak volna el. A sósav alkalmazásának további előnye, hogy hatására a bevermelt növényi sejtek gyorsan elhalnak s így lélegzés közben kevesebb anyag bomlik el. A sósavas közegben lassankint elpusztulnak az így feleslegessé vált tejsavbaktériumok is.

Tulsok sósav a takarmány izletességét rontja, kevés pedig nem nyújtja a kívánt hatást. Általában azt tart-

juk szem előtt, hogy a tömény sósavat 6-szor annyi vízzel hígítjuk s e hígított sósavból 100 kg lucernára és zöld szójára 10, lóherére, borsó-, búkkönykeverékre 3, csalamádéra és takarmánykaposztára 5, repcelésre 3.5 litert öntünk a tiprítás közben.

A tiprítást gumicsizmákkal eszközöljük. A besavanyított takarmányok 5—6 hét múlva etethetők. Naponta legalább 5 cm vastag réteget vegyünk ki a besavanyított tömegből s utána ismét fedjük be azt deszkákkal, mint ahogy ez a kaposztás hordó megbontásánál szokás. Az etetésre kerülő takarmány 10 kg-jára szórjunk 3 deka szénsavas meszet és 1 deka sódat.

Egy szarvasmarhával 20—25 kg jól sikerült besavanyított takarmány etethető, melyhez 4—5 kg széna és 4—5 kg takarmányszalma járuljon. Etethető a savanyított takarmány anyakocával is 5—8 kg napi adagban.

HOGYAN ÖNTÖZZÜNK?

Szerencsések azok a kertészek, kiknek öntözés céljára tavakból, folyókból származó víz áll rendelkezésükre, mert ez lágy és meleg. A kutviz leg többször kemény és hideg. Ha tehát kutvizzel kell öntöznünk, akkor ezt vezessük föld-vagy deszkacsatornákon át, hogy közben többé-kevésbé felmelegedjen. Ha vízszükségletünk nem nagy, akkor hordókba vezessük a kutvizet s ezekben hagyjuk állni 10—12 óráig.

Kisebb területeket kannával szokás öntözni. Nagyobb terület öntözését lapátalással eszközöljük; a vizet egymástól 8—10 méterre haladó csatornába vezetjük, mely csatornában 6—8 méterenkint kisebb gödröket készítnék. A gödrökbe gyult vizet felhajtott szélű lapáttal a növényekre bányjuk. Így öntözik a bolgár kertészek fokép a kaposztaféléket. Másik öntözési módszer az árasztás. Itt a területet 5—6 méter hosszú és 2 méter széles teknőkre osztják; a teknők fenekében paprika, zeller, hagyma stb. növényeket ültetnek s időnkint a talajra jelentékeny mennyiségű vizet vezetnek, hogy az teljesen átívódjék. Az öntözés sikere akkor lesz teljes, ha a talajban elegendő növényi tápanyag van. Ilyen esetekben rendkívüli eredményeket lehet elérni.

Legtöbb kertgazda azt a hibát követi el, hogy csak felületesen öntöz. Pedig nem az a cél, hogy a talaj felülete nedves legyen, mert az egy-kettőre megint elpárolog s így a növények ennek semmi hasznát nem látják. Fontos az, hogy a gyökerek körül legyen a talajban elegendő nedvesség.

TEHENTURÓ KÉSZÍTÉSE HÁZILAG

A turó tudvalevőleg alvadé tejből készíthető. Legjobban megalvad a tej, ha 20—25° C hőmérsékletű helyiségben tartjuk. Mégjobban biztosítjuk a jó alvadást, ha 2—5% aludt tejet vagy az utolsó koplésból származó jó savanyú irót adunk a tejhez.

Amint a tej megalvad, mielőbb törjük össze fakanállal s közben lassan, óvatosan melegítsük, míg 35—40°-ra fel nem melegszik. Ügyeljünk azonban arra, hogy a hőfok jelentékenyen e fölé ne emelkedjék, mert akkor szivós, rágós, száraz lesz a turó. De azért a melegítés megelőzése se volna helyes, mert akkor meg sok savó marad a turóban.

Mikor az összetört alvadék mátmogyorónagyságu darabokban uszika a feltisztult, zöldesszínű savóban, akkor a turós alvadékok kimerjük, kendőbe csomózunk és felaggatjuk, hogy a savó közül keveseghessen. Esetleg a kendőbe kötött alvadéktömegre egy deszkát és erre súlyokat helyezünk, hogy a nyomással a savó eltávolítását sietessük.

KIS VASÁRNAP

ARATÁSKOR

Magyar szivek mélyiben
Örömtüzek égnek.
Kincset oszt most a határ,
Vig dalt dalol a madár
A bús magyar népek.

Kasza suhan, buza dől,
Gyülik a sok kéve,
Dolgozik a sok tenyér...
Igy terem most a kenyér,
Imádkozunk érte!

Jó Istenünk, nézz le ránk,
Teljesítsd az álmunk.
Add, hogy ez az új kenyér
Legyen izés, lágy, fehér.
Áldd meg aratásunk!

Legyen, legyen sokszor áldott
Az ért kalász magja.
Foszol, édes kenyérke
Fusson minden tenyérbe,
S Te légy, aki adja!

Te add, Te áldd, Istenünk
S Te tedd asztalunkra,
Éhség, inség idejében.
Ebben a bús magyar éjben
Oh, ne hagyj magunkra!

MÓRA LÁSZLÓ

A RAB

Irtá: MÉZES JÁNOS

(Első köztelvény)

Volt egyszer, hol nem volt, egy lilaszínű folyó. A lilaszínű folyó mellett ezüstlevelű nyárfák. Az ezüstlevelű nyárfákön szép sárga kanári madarak. Az ezüstszínű folyó partján pirosvirágú bokrok.

S a bokrok alján játszadozott három kis aranyhajú tündérlány. A kezükben zöldlevelű, pirosvirágos fák. Azzal csapdosták a lilaszínű folyó fodrozó habjait és kacagtak az aranyhajú virgocok szökdelésén.

Ahogy ott gondatlanul játszadoznak, az ezüstszínű nyárfa lombjáról busan hangzik le hozzájuk egy fülemile szomorú éneke.

A három kis tündérlány abbahagyja a játékot és elmerengve hallgatja a fülemile bájos énekét. Szólni sem mernek, kacagni sem próbálnak, hogy ne zavarják. A fülemile éneke a legszebb zene Tündérországban.

De minél tovább hallgatják, annál szomorúbban csattog a kis madár éneke. A három kis tündérlány szíve is elszorul lassan. Nem tudják, mi érte őket. A bánatot nem ismerték eddig, csak az öröm kacagását, a vigasgot ujjongását. És most úgy megfogja a kedvüket valami.

— Mi lehet ez? — gondolják.

Megvárják, míg elhalkul a kis madár éneke, aztán felszólalnak hozzá:

— Kicsi fülemile, de más ma a dalod, mint tegnap volt! Mintha sírnál, kicsi fülemile!

A kis fülemile bánatosan néz le a fáról. Nem szól semmit. Csak ráhajítja fejét a lelibbenő szárnyára.

A tündérlányok tovább kérdezik: — Talán beteg vagy, kis énekesünk? Mondd, mi kéne, meggyógyítunk...

A kis madár lassan lebentti meg a szárnyát és leszáll hozzájuk a csillogó homokba. Kis sárga lábcskáival eléjük libbenik és szomorú hangon válaszolja:

— Gyöngyvirág Hajnalkám, ibolya Estikém, aranyhajú Barinkám, nagy az én bajom. Ki se tudom én azt mondani.

A kis tündérlányok meleg részvétellel vették körül. Megsimogatták a csőrét, a szárnyát s a remegő kis lábait. És biztatták:

— Mondd csak meg nekünk. Hátha segíthetünk.

— Jaj, nem tudom, segíthettek-e?

Elrabolták az én édesszavú páromat. Elrabolták, messze vitték, bizonyosan rabságba vetették, hogy daloljon valami rossz szívű, önző embernek. És most ott sanyilódik az én dalos ajku párom.

Hajnalka, Estike, Barinka szomorúan néztek a kis madárra, aztán egymásra. (Folytatjuk.)

Fejtörő:

— ál	— s
— tel	— ó
— ál	— ál
— rdő	— ll
— i	— ó

Megfejtés: "Péter és Pál"

A FALUSI OTTHON

ROVATVEZETŐ: KÁNYA TERÉZIA

„Asszonyok, vissza a konyhába!”

Ezt a címet adta legújabb könyvének egy ismert jogoszláv író, azt tanácsolva a nőknek, hogy azokról a pályákról, amelyeket előzöltek, térjenek vissza újra a tűzhely mellé és vegyék újra a kezükbe a főzőkanalat. A könyv megjelenése olyan hatalmas felháborodást keltett a dolgozó nők körében, hogy a jogoszláv női szervezetek ünnepélyes tiltakozó gyűlésükön máglyán égették el annak lapjait, mintegy jelképekül annak, hogy nehezen kivívott állásukat nem hajlandók feláldozni azért, hogy „csak” háziasszonyok legyenek.

Szerény véleményünk szerint nincs igaza az írónak, de nincs igazuk a tiltakozó háziasszonyoknak sem. Nincs igaza az írónak azért, mert hiszen a dolgozó nők többsége nem azért vállalt állást, nem azért dolgozik házon kívül, mert az neki külön gyönyörűséget okoz, hanem mert a gazdasági helyzet kényszerítette rá, hogy kényerelt keressen. A legtöbb helyen kevés a férfi keresete a rendszer megélhetéshez, gyermekek neveléséhez s a nő akkor, amikor háziasszonyi, anyai, életjárási kötelességén túl még külön munkát vállal, mindig súlyos áldozatot hoz.

De nincs igaza a felháborodottan tiltakozó jogoszláv női tábornak

sem. Mi, magyar leányok, asszonyok, már régen rájöttünk arra, hogy a gyárban, munkaterepeken, irodákban egyenlő értékű munkatársai is tudunk lenni a férfiaknak, a házon kívül végzett, „fizetett” munka számunkra sohasem lehet igazi élethivatás. Beesülettel megálljuk a helyünket ott, ahová a sors állított bennünket, de lelünk legbensejében, legtitkosabb álmainkban sóhajunk a családi tűzhely felé száll. Ahol csendben, megvédve a nagy világ könyöklő túlekedésétől, a családunk és csak a családunk élhetünk. Ahol csak az lenne a gondunk, hogyan állítsuk össze a másnapi ételaport; azt lessük, mikor kezd mosolyogni gyermekünk és azon igyekszünk, hogy valóban a világ legkedvesebb helye legyen a mi otthonunk. Mi nem tartjuk megaláztatónak a házimunkát, mert tudjuk, hogy jó háziasszonyok, anyának, feleségnek lenni nemcsak a legszebb, de a legnehezebb feladat is, amire eleget tanulni, művelődni, dolgozni jóformán egy egész élet is kevés. Tökéletes háziasszonyok lenni valóban életművészet és mi valóban „boldogok” leszünk, amikor „csak” háziasszonyok lehetünk majd. Mert az a kor már a valódi béke aranykora lesz.

A háziasszony tanácsadója

Gyümölcsfogyasztás, befőzés közben gyakran megtörténik, hogy ráhánkon, kezünkön *gyümölcsfolt* keletkezik, ezeket legjobb azonnal, frissen eltávolítani. Kézről a gyümölcsfoltokat könnyen eltüntethetjük borkócsavval, de legtöbbszor az is elegendő, ha egy jól kipréselt citrommal ledörzsöljük az ujjakat. A dióhéjfoltokat hígított kénvas sóoldattal távolíthatjuk el, tisztítás után azonban meleg vízzel többször mossuk meg kezünket. Ruhánemből a cseresznye- és lekvárfoltokat egy réz szalmikákszesz és három rész étér keverékével tisztíthatjuk ki, melyet vízzel a kétszeresére hígítottunk. A málna- és szederfoltokat úgy tüntethetjük el, hogy a foltos helyet egy órán át hideg klóros vízben áztatjuk, azután langyos vízzel és szappannal átmoszuk. Afonyafoltokat asztalemből úgy vehetünk ki, hogy a már előzőleg vízben áztatott foltokat alkénsavas nátrium (gyógy-szertárban kapható) vizes oldatával nedvesítjük meg. Egy órai állás után vízben kiöblítjük. Színes pamutárúkat és bedörzsöljük vele a folt helyét. Utána először forró, majd hideg vízzel mossuk át.

Fülfoltokat fehér pamutárúkból úgy szedünk ki, hogy sóoldatban (egy liter vízre egy evőkanál só) egy órahosszat állani hagyjuk, azután vízben kiöblítjük. Színes pamutárúkat fűfoltjait hig szalmikákszesz nedvesítjük meg és rövid idő múlva vízzel kimossuk. Lenvászonruhából a friss füpecsételt először szeszrel dörzsöljük ki, aztán szappanos vízzel

átmoszuk. Gyapjuszövetből úgy vesszük ki a fufoltokat, hogy a foltot hig szalmiakkal itatott ronggyal dörzsöljük.

Vörösborfoltokat mindenféle szövetből (különösen ha jómínőségű borról van szó és a foltok frissek) már pár csepp citromsavval is el lehet távolítani. Fehérneműből a vörösbőr és feketeszőző foltjait eltüntethetjük, ha a foltokat hig, langyos klóros vízzel elszíntelenítjük és utána langyos szappanos vízzel átmoszuk.

A gyümölcs- és borfoltok elszíntelenítésére használt *klórodátot* a következőképpen készítjük el: nagyobb porcelláncsészében 20 deka friss, erős klórmész 2 deci vízzel sűrű péppé dörzsölünk, míg teljesen csomómentes, tejszerű folyadékot kapunk. Ekkor 15 deka ammóniasódat feloldunk egy liter hideg vízben. A szódaoldatot a porcelláncsészébe öntjük és az egészét negyedórán át kevergetjük, majd negyedórát szűrő átűzjük, esetleg többször is, míg kristálytisza oldatot nem kapunk.

Magyar konyha

Zöldbaleves. Egy kiló megüstítőt és felvágott zöldbabot másfél liter forró vízben feltéve, puhára főzünk. Világos rántásba kevés öszszavagott vöröshagymát, késhegynyi pirospaprikát téve, hideg vízzel feleresztjük és a levest berántjuk vele. Ezután kevés petrezselyemzöldet vágva bele, jól átfőzünk, ecettel, cukorral ízesítjük és tálaláskor egy kanál tejfelt adunk hozzá.

Borju szegye zöldborsóval töltve. Ha a húst elkészítettük töltéshez, elkészítjük a töltéket: egy áztatott zsemlyét, petrezselyem zöldjével, zöldborsóval vajban puhára pároljuk. Picit megszózzuk és megborsózzuk. A tűzről levéve, hozzákavarunk egy egész tojást és egy tojás sárgáját, jól összekeverjük és megöltjük vele a húst, összetesszük, lassu tűznel szép pirosra sütjük. Tálaláskor fehér mártást lehet hozzáadni.

Egres felfújt. Megmosunk és megtisztítunk negyed kg. nem egészen éretet egrest. Tíz deka törött cukrot cserép- vagy hibátlan mázu vaslábasba teszünk és ráhelyezük a megtisztított egresmennyiség felét. Ezt megszórjuk újra 10 deka cukorral és legfelül tesszük az egres megmaradt másik felét. Az első rész egresrel együtt beletesszük a lábasba egy citrom reszelt héját és kicsavart levét is. Mérsékelt tűzön körülbelül 10 percig főzzük, majd félretesszük, hogy kihűljön. Végül összekeverjük 7 tojás kemény habbá vert fehérjével és gyorsan betöltjük egy vajjal gyengén kikent tűzálló tábla, amit mérsékelt meleg sütőbe állítunk, de nem a sütő aljára, hanem körülbelül a közepébe. Addig hagyjuk benne, míg a hab kissé felemelkedik és megszinesedik.

Darafelfújt. Negyed liter tejszen annyi darát főzünk, hogy megsűrűsödjék. Közékeverünk egy darabka vajot, hogy a dara össze ne álljon és félretesszük, míg egészen meghűl. Akkor egy kanál friss vajjal hat tojás sárgájával, négy evőkanál porcukorral és reszelt citromhéjjal elkeverünk, hozzáadjuk a hat tojás habbá vert fehérjét és jól kikent formában megsütjük.

Új csipkeház Halason

Meghatóan szép ünnepség volt a közelmúltban *Kiskunhalason*: Kunder Antalné, *Teleki Mihályné* grófné és *Teleki Mihály* gróf földmivelségi miniszter jelenlétében felavatták a kibővített, új csipkeházat.

A régi épület, amelyet a város lelkész polgármestere, *Fekete Imre* dr. még 1925-ben építtetett, már több mint egy évtizede csak szűkösnek tudott helyet adni a halasi csipke szorgalmas munkásnőinek. Ezalatt a tizenégy év alatt ugyanis a *halasi csipke világhírű lett, amelyet nemcsak Európában, hanem jóformán a világ minden táján ismernek és becsülnék már.* Skandináviából épp úgy érkeznek megrendelések Newyorkból, mint Londonból, Newyorkból, Csicágóból, de még Sidneyből is s levelek százaai hirdetik a halasi csipke dícsőségét.

Fekete Imre dr. polgármester egy esztendő alatt összehozta a kibővítés szükséges költségeket s egy egészben új, a régivel azonos stílusú és nagyságú új épületet emeltetett az eddigi csipkeház mellé, hogy a munkában *fennakadás ne legyen s egy külön termet a halasi csipkeermékek kiállításához rendezett be.*

Az új épület felavatási ünnepén *Fekete Imre* dr. polgármester üdvözlőbeszéd kíséretében kérte fel *Kunder Antal* né, a kereskedelemügyi miniszter feleségét, hogy az új csipkeházat, amelyet a földmivelségi miniszter, a kereskedelmi miniszter és a Hangya hathatós támogatása mellett tudtak megépíteni, adja át rendeltetésének.

A kereskedelmi miniszter felesége pár kérésrelen szóval választott a polgármester beszédére s utána felvonnultak a *tanyási iskolásgyermek*ek s *ősi gyermekjátékokat mutattak be.* A városi iskolások magyar táncokat adtak elő kitűnően, pilotást és kormagyart, szavaltat következett, majd a harmadik gyermekcsoport tánca és játéka.

Az ünnepséget *Varga* államtitkár rövid beszéde fejezte be.

Junius

25 VASÁRNAP

Vilmos

26 HÉTFŐ

János és Pál

27 KEDD

László

28 SZERDA

Szencus, Arszlán

29 CSÜTÖRTÖK

Péter és Pál

30 PÉNTEK

Pál

Julius

1 SZOMBAT

Jézus sz. vére, Tibold

A nappal tartama július elsején: 15 óra 55 perc, a hét folyamán 2 perccel rövide. — A hold fénycváltása: Holdtölte július elsején.

A Kormányzó Ur és egy angol halászhajó. Mark Kerr angol tengerész érdekes történetet beszélt el *Horthy* Miklós tengernagyról, amely jellemző világot vet Magyarország Kormányzójának lovagiaságára. A világháborúban *Horthy* tengernagy angol halászhajókkal találkozott, amelyek mindegyike egy-egy ágyúval dicsékedhetett. A legelső halászhajó régi angol tengerész-szellemmel elhatározta, hogy megtámadja *Horthy* cirkálóját. *Horthy* hasonló szellemben válaszolt, egyik ágyúját a halászhajóra szögezte, a többieket oly magasra irányította, hogy a célponton túl lőjének. *Horthy* tengernagy tehát megkímélte az olyan hajókat, amelyeknek nem lett volna semmi kilátásuk a küzdelemben és újabb fejezetet gazdagította a tenger bajtársiasságának történetét.

Beiktatták Kassa új polgármesterét. Díszes külsőségek között iktatta be június 17-én Kassa város törvényhatósági bizottsága *Pohl* Sándort, a város új polgármesterét. A polgármester beiktatása alkalmából a Dómban *Tost* Barna prelátus-plébános mondott szentmisét. A beiktatásán *Borbó* Ferenc, Kassa város főispánja mondott elnöki megnyitó beszédet, majd *Pajor* Miklós országgyűlési képviselő vezetésével küldöttség ment a polgármesterért. Az új polgármester, miközben a dalárda a magyar Hísekegyet énekelte, letette a hivatalos esküt. *Vukovich* Károly helyettes polgármester nyújtotta át a polgármesternek méltósága jelképekül a város kulcsait és a város pecsétjét. Ezután *Pohl* Sándor polgármester megtartotta székfoglaló beszédét. Az ünnepséget az új polgármester üdvözlése zárta be.

Meghalt *Siegler* Géza altábornagy. *Eberswaldi* *Siegler* Géza altábornagy, a debreceni hadtest parancsnoka, június 18-án ötvennégy éves korában elhunyt. Nemrégiben hastífuszban betegedett meg, amely most végzett vele. Az elhunyt sok magas kitüntetés tulajdonosa volt a legutóbb a Kormányzó Ur is dicséret elismerésben részesítette.

Halalos repülőgépszerencsétlenség Debrecenben. Június 15-én délelőtt 9 óra 30 perckor *Kerekes* András szakaszvezető a debreceni repülőtér közelében egy iskolagéppel műrepülés közben lezuhant és meghalt. A légi-erők parancsnoksága a baleset okának kiderítése céljából a vizsgálatot megindította.

Az Országos Stefánia Szövetség közgyűlése. Az Országos Stefánia Szövetség június 16-án, budapesti székházában *Ugron* Gábor elnöklésével évi rendes közgyűlést tartott, amelyen nagyszámú és előkelő közönség jelent meg. *Ugron* Gábor elnöki jelentésében a szövetség múltévi működéséről emlékezett meg s az ismertett adatok azt bizonyítják, hogy a Szövetség tavaly várakozáson felüli eredményeket ért el. A zárszámadás jóváhagyása és több felszólalás után nagy taps és éljenzés közben *Jaross* Andor miniszter felelősségét megválasztották az elnöki tanács tagjává.

Az angol királyi pár elhagyta Amerika földjét. Június 16-án, éjjel után 1 órakor szállt fel VI. *György* király és *Erzsébet* királyné Kanada *Halifax* kikötőjében az *Empress of Britain* óriás gőzös fedélzetére, hogy visszatérjen Angliába. A kikötőben óriási tömeg lelkesen éltette a koronás vendégeket. *Maackensie King*, Kanada miniszterelnöke, a bucsukihallgatás alkalmával két pompás ezüsterőka-gallért ajándékozott *Erzsébet* királynőnek Kanada népe és kormánya emlékjelvényeként. A gallért rekeművi aranycsatt tartja össze. A miniszterelnök egyszerűen egy sarkvidéki fehérrőka-gallért küldött *Mary* özvegy anyakirálynénak és cobolyprem-gallért *Erzsébet* és *Margit* hercegnőknek. A gőzös, amelynek fedélzetén a királyi pár hazautazik, szerencsésen áthaladt a jégkörzeten és programszerűen közeledik az európai partok felé.

Beiktatták 15 napra a Pesti Újságot. A belügyminiszter a *Meisler* Károly kiadásában és *Béldi* Béla felelős szerkesztésében Budapestben megjelenő *Pesti Újság* politikai napilap további megjelenését 15 napi időtartamra, azaz 1939 július 2-ig bezárólag megtiltotta, mert a lap június 17-iki számában megjelent cikkével az ország érdekeit veszélyeztette.

A bakonyi németiség hitet tett Magyarországnak mellett. A Magyarországi Népművelődési Egyesület vasárnap, június 18-án, *Városlődön* nagy ünnepséget rendezett. Ennek keretében a megszervezett német ifjúság zászlószentelését is megtartották. A rossz időjárás ellenére az ünnepségen a Bakony mintegy 28–30 német községből 10–12.000 főnyi néptömeg jelent meg, hogy ne csak a német népiséghez való ragaszkodását juttassa kifejezésre, hanem hitet tegyen Magyarországnak és a magyarságnak mellett is. Az elhangzott beszédek a hallgatóság sokszor lelkes tapsal és helyesléssel szakította meg. *Pintér* László kanonok röviden összegzve az elhangzottakat, buzdította a bakonyi németiséget arra, hogy méltó legyen öseirhez, ápolja népi értékeit és legyen, mint ősei, mindenkor kész a magyar hazáért hitet tenni.

Endre László alispán vítézi székkapitány. A Vitézi Rend érdekében kifejtett munkásságáért és érdemeire való tekintettel Magyarország Kormányzója vitéz *Endre* László alispánt *Észak-Pestvármegye* tiszteletbeli vítézi székkapitányává nevezte ki. Az alispánt vasárnap délben Pest vármegye székházának dísztermében ünnepélyes külsőségek között iktatták magas tisztségébe.

Tűzzel játszó gyermekek borsosító halála. A megszállott területen levő *tasnádi* román csendőrség jelentette, hogy az egyik tanyán három örizetlenül hagyott gyermek az istállóban tüzet gyújtott és mindhárom bennégett. A három gyermek a nyolcéves *Gavruo* *Todor*, a hatéves *Vasile* és a hároméves *Nicolaj*. Szüleik ezalatt a mezőn dolgoztak.

Zog volt alban király Angliában telepszik meg. Zog volt alban király valószínűleg véglegesen letelepszik Angliában. A brit kormány szívesen fogja látni, abban a feltevésben, hogy nem fejt ki politikai tevékenységet.

Két ember halálát okozta a leszákadott villanyvezeték. A nagylángi uradalom területén a vihar *Géva*-*Wolff* Károly jószágfelügyelő udvarán letörte egy nagy fa ágát, amely ezután elszakította az udvaron keresztülhuzódó villamosvezetékét. A ház sötétségbe borult és senki sem mert kimenni az udvarra, így nem vették észre, hogy *Komáromi István* 24 éves mindenes az udvaron, amikor a kútra vizért ment, reálépített az elszakított villanyvezetékre és az áram halálra égette. A mindenes keresésére később kiment az udvarra *Csonkás Mária* 62 éves házvezetőnő, aki ugyanugy járt, mint a mindenes, lába beleakadt a vezetékbe és az áram őt is agyon-sújtotta.

Kizuhant az ablakból egy ausztráliai miniszter. Tragikus körülmények között halt meg az elmúlt héten *Sidneyben* az újdelwalesi kormány munka- és iparügyi minisztere, *Herbert Hawkins*. A miniszter kinezett a felhőkarcoló magasságu minisztérium hatodik emeletén levő dolgozószobájának ablakán, egyensúlyát veszítette és lezuhant a huszonöt méteres mélységbe. Szétzúzott tagokkal, holtan terült el a járda közvetlen.

Egy vörös börtönfelügyelő szörnyűségei. Most tartóztatták le a spanyolországi San Bernadó-i börtönfelügyelőt és felelősséget. A rendőri jelentés szerint a férj bevallotta, hogy a polgárháború alatt 225 embert ölt meg és több ezer más gyilkosságban is résztvett.

Haragosa helyett annak öccsét lőtte le. *Rozsnyai* Ferenc pestszentimrei közművesnaposmász az év április 15-én egy kosmai verekedés után bosszút akart állni *Guth* Sándor iparossegédén, akiről azt hitte, hogy bántalmazta őt. Hazarohant *Manlicher* fegyverért és a sötét utcán abban a hiszemben, hogy *Guth* Sándorra céloz, lelőtte annak öccsét, *Guth* Ferencet, aki ott sem volt a kosmai verekedésnél. A pestvidéki törvényszék most vona felelősségre *Rozsnyait*, aki erős felindulással védekezett. A bíróság lefolyatta a bizonyítási eljárást s végül is *Rozsnyait* határví fegyházra ítélte.

Kicsavarta egy idegen kezéből a revolverét és agyonlőtte magát vele. *Révész* Barna 19 éves tuzséri legény egy verekedő társaság közé ugrott, az egyik férfi kezéből kicsavarta az előkapott revolvert és azzal az utcára futott ki, ahol szíven lötte magát. Haldokolva szállították kórházba, de utközben még eszméletre tért és előadta, hogy régi terve volt az öngyilkosság, de nem tudott löfegyverhez jutni. Tettét azért követte el, mert szülei ellenétek házassági terveit.

Arany szabályok

A tavasz legszebb virága a tulipán. A kertben akár mint szegélynövény, akár mint csoportosan ültetett virág, nagyon díszes hat. A tulipán szép virágzását úgy tudjuk biztosítani, hogy ha a hagymákat elnyílás után július hónapig a földben hagyjuk. Ezalatt az idő alatt a hagymák tartaléktápanyagot gyűjtenek és jól kifejlődnek azok a részek, amelyek a jövő évben nyílást hoznak. Júliusban azután felszedjük a hagymákat és száraz, szellős helyen elraktározzuk egészen őszig, amikor a helyükre kiültetjük. Ha ilyen módon kezeljük a tulipánhagymákat, biztosítjuk a tulipán szép és bő virágzását.

MILYEN SÜLYUNAK KELL LENNI AZ EXPORTSERTÉSNEK?

Ismeretes, hogy külföldi piacainkon a nagyobb súlyú sertések szállításához ragaszkodnak, viszont gyakorlatilag ennek a követelménynek ezidáig még nem tudunk teljes egészében eleget tenni. Feltétlenül szükséges tehát, hogy a magyar gazdáközönségnek az a része, amely eddig kiegyenlített és könnyebb súlyú sertéseket szállított, egyöntetűbb és magasabb súlyú sertéseket tenyészessen, illetve hizlaljon.

Ennek a célnak az érdekében intézkedés történt, hogy a külföldre kiállításra kerülő sertések árait úgy állapítsák meg, hogy a gazdáknak, illetve hizlalóknak érdemes legyen sertéseiket nagyobb súlyra felhizlalni. Tekintettel arra, hogy fontos érdekünk a darabszámban megállapított sertéskontingensünknél nagyobb súlyú sertésekkel való kihasználása, az országos állatértékesítési bizottság javaslata alapján elhatározták, hogy ezévi szeptember 1-től kezdődően Németországba darabonként 145 kg súlyú sertést sertésnél, illetve darabonként 180 kg érkezési súlyú uradalmi, illetve ipari hizlalási sertésnél könnyebb sertést kiszállítani nem lehet. A fentebbi súlynál könnyebb sertéseket az országos állatértékesítési bizottság előreláthatóan nem fogja kivitelre beosztani.

Tekintettel arra, hogy a feladott állomástól a külföldi rendeltetési helyig általában 4–5 százalékos, de gyakran ennél nagyobb százaléku súlyvesztésig áll elő, ajánlatos, hogy a gazdák a kivitelre szánt szedett sertéseket legalább 155 kg-os, az uradalmi sertéseket pedig legalább 170 kg-os darabonkénti súlyra hizlalják fel.

SPORTHIREK

Az elmúlt hét szerdáján tartották a fővárosban Budapest és Brüsszel labdarúgó csapatainak mérkőzését. A villanyfényes esti küzdelmet a magyar válogatott nyerte meg 4:0 arányban.

Most folynak a európaszerző KK (Középeurópai Kupa) versenyek. A híres versenyekből legutóbb magyar csapat: a *Ferencváros* került ki győztesen. A mostani verseny folyamán két magyar csapat előmérkőzését tartották meg. A *Ferencváros* a prágai *Spárto*-val került össze Budapestben és 3:2 arányban vereséget szenvedett. Az *Újpest* pedig az olasz *Ambroziánó*-tól kapott ki Milanóban 2:1-re. A súlyosabb vereség mindenesetre a *Ferencváros*é, mert a saját pályáján érte.

A magyar labdarúgók gyenge szereplésével szemben öröndetes esemény a magyar evezős nyolcas fénys győzelme Potsdamban. A versenyen a legjobb három német csapat mellett indult a magyar válogatott nyolcas és első lett 6 per 43 másodperces idővel.

A Budapest—Kassa—Budapest kerékpárversenyt *Gere* (Postás) nyerte. Az 528 kilométeres távot 15 óra, 56 per 20 másodperccel összesített idő alatt futotta be.

Az *Újpesti Torna Egylet* kitűnően sikerült atlétikai versenyén két országos rekord született. *Zoltay* a 2000 méteres ifjúsági síkfutásban 5 per 43,8 másodperces idővel új rekordot állított fel; *Zauffka* Viktor pedig 4 m és 5 cm-es magasságot ért el a rudugrásban.

Rövid
történet

A SAKÁL ÉRDEMEI

Írta: MAUKS ERNŐ

Az oroszán, a tigris, a jaguár és még néhány félelmes és hatalmas ragadozó egy alkalommal — eddigi szokásuktól eltérően — együttesen indultak zsákmányt szerezni. Ennek köszönhetőek, hogy terítékre tudtak hozni olyan tekintélyes ellenfeleket is, amelyeknek elejtésére máskülönb, ha külön-külön mennek ellenük: még csak nem is gondolhattak volna.

Felbuzdulva a nem várt fényes eredményen, elhatározták, hogy valami formában állandósítsák ezt az alkalmi szövetséget. Csak még azt kellett megvitatniok, milyen nevet adjanak az új alakulatnak.

— Legjobb az egyenes öszinteség! — vélekedett az oroszán. — Legyen „ragadozók társasága”. Ezzel tiszta bort öntünk a kupába. — Megfelelőnek megfelelő — okoskodott a tigris, — de jobb lesz „fenevadak szövetségére”. Ez még jobban fejezi találja a szöveget.

— Jó, jó csakhoggy ezek az elnevezések kissé túlszűntek — vitatta a puma — valahogy leplezni kellene a meztelen valóságot. Hint-sünk port a többi állatok szemébe. Hiszen mi — ugy mellékesen — igazságot is akarunk szolgáltatni nekik.

— Legyen hát „állatok egyesülete” — indítványozta a hiéna. — Lebegjen a szemünk előtt, hogy az emberek közt is nemrégiben alakult ilyenféle hangzatos, egyetemes címmel valami hasonló.

Elfogadták a hiéna javaslatát, jár a medvének aggodalmi voltak, hogy az ilyen általános elnevezés mellett minden semmitmondó állat jogot fog formálni ahhoz, hogy az előkelő szövetségnek tagja legyen.

— Az nem baj — nyugtatta meg a hiéna. — Csak hadd higgyék, hogy az számukra is készült. Az állatok bárgyúsága határtalan, de meg természetes is, hogy a szövetség voltaképpeni céljaitól legidegenebb állat is iparkodni fog, hogy a hatalmasok talpát nyalja és azt fogja képzeln, hogy most már ő is azokkal egyenrangú.

— Még a bárány is — toldotta meg a farkas — amilyen ostoba, képes lesz felvételt kérni, hogy védelmet találjon nálunk. A marha meg, hogy kedvezményes szóhoz jusson, hiszen sóhivatalnak is nézheti az intézményt, amilyen az embereké. De szerencsére a felvételnél meg lehet őket rostálni egy kissé.

Mikor a vezetőállások szétosztásáról volt szó, természetes, hogy az alapítók valamennyien kaptak illet. Meg is illette őket, a dolog simán ment, senkinek sem lehetett ez ellen kifogása. Az oroszán bátorságánál, nagylelkiségénél fogva, a tigris erejéért és merészségéért, a medve megfontolt higgadságáért. Még a rókaival sem volt nehézség, éleseszű ravaszága elég jogcímnek bizonyult. Csak a sakál okvetlenkedett még, hogy így, meg amugy, őt is be kell választaniok, ha nincs elég díshely, csináljanak a számára még egyet.

Ez a nem mindennapi találkodás kinosan fel is tünt egyik-másik állatnak, úgy, hogy a medve bosszusan sugta oda a szomszédjának:

— Mégis csak kellene neki valami tisztséget adni. Ha annyira erősködik, csak nem alaptalanul

kéri... Mi is voltaképpen az ő érdeme?

— Semmi, igazán semmi — felelte a farkas. — A nagy hajtásban ő kísért minket — hátulról. És úgy tudta feltüntetni, mintha ő ejtette volna el az elefántot. Egyben volt csak mester: az osztokóságban.

Az oroszán végére akart járni az ügynek. Egyenesen felvetette a kérdést a sakálnak:

— Micsoda kiváló tulajdonságod alapján igényeled hát a megkülönböztetést?

— Azért, mert nélkülém nem mentetek volna semmire. Hát nem én lammáztam, üvöltöttem legtöbbit, hogy „le az ellenséggel” és „csak a fejt, hogy meg ne sántuljon!” És lám: csakugyan be is törték a fejt!

Az állatok elgondolkodtak. Hiszen való igaz: velük volt a sakál. Való az is, hogy ő mondta leghangosabban: „Üsd, nem apád!” Még a két első lábát is folyton feltartotta. Eszerint mégis csak igaz van: nagyon érdemes állat.

Es fel is vették mihamar, hogy odaültessék, ahol mellékesen „igazságot” is akartak osztogatni tisztességes és ártatlan állatoknak.

IGAZGYÖNGYÖK

A szerelem súlyos betegség. Egyetlen jó orvossága a viszontszerelem. (Stefan Zweig.)

Az ember sokat elvisel, amíg magát el tudja viselni. (Axel Munthe.)

A pereskedő többször keresi az előnyét, mint az igazát. S mert azt keresi, az igazát is elveszíti.

Minél műveltebb az elme, annál kisebb dolgok nyerne benne nagy jelentőséget.

A jó nem kezdődik mindjárt ott, ahol a rossz végződik. És viszont. A kettő között nyargal a sors szekere, s rajta a szerencse istenasszonya.

Találja ki!

SZÁMREJTVÉNY

- 14, 11, 14, 15, 12 = 1240-ben ezek dulták fel az országot.
7, 6, 5, 15 = másképpen: öreg.
13, 10 = névelő.
4, 2, 12, 2, 16 = ilyen az őszülő haj és a télbe forduló táj.
8, 2, 3, 2, 16 = a bárányról és a jótállóról mondják.
1, 9, 16 = méhek lakása.
1—16 = a legszebb magyar ünnepek.

A levelezőlapra írt megfajtást a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell beküldeni, tíz napon belül. Elkésve érkező válaszokat nem veszünk figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik a rejtvényt helyesen megfajták, előfizetőiborunk tagjai és előfizetési díjhátralékuk nincs.

A Találja ki! eredményét a 20-ik

A mi költőink

A HIT.

Ha szivebenn nyitd ver a bánat
És számodra már csak búrózza nyit:
Ne csüggedj! Reménybe ölel a hit!

Ha néha azt hiszed, már kialudt
Benned a tűz és semmi sem hevítt:
Ne csüggedj! Hisz' erőt ad a hit!

Ha lép és marcolgol a fájdalom,
S a családod betegé szomorít:
Ne csüggedj! Mert vigaszt nyújt a hit!

Elbukol a sorssal vívott harcban?
Ne csüggedj! Hisz' téged is megsegít
Millióknak megváltója: a hit!

HORVÁTH JÓZSEF
(Pusztamiske)

ELMOSÓDÓ KÉP...

Lassan kőd lepi be a képet,
Miről bohó álomk meséltek
Napsugars, nótás nyarat...
Amából semmi sem maradt,
Csak néhány fonnyadt falevél,
Mit elsőpör az ősi szél...
Mely szivemből is elsőpör
A félteve őzött képeket
És nem marad semmi, semmi:
Csak üres, därmarta keret.

RÓZSA IMRE (Kardoskut)

IFJU VAGYOK...

Ifju vagyok, s nem örülök,
Fiatalon megvénülök.
Ezideig mítsem éltem,
S a haláltól kell már félnem.

Cudar világ, kímélj engem,
Hazámért kell sokat tennem!
Soh' léis gyermekem sirna értem,
Értük kell még nekem élnem.

Nőjjetek fel, ti kicsikék,
Hazám fölött derülj ki ég!
Akkor aztán jöjj végóra,
Békén térek nyugovóra...

TAMÁS FERENC (Páhi)

Békeffy Gábor versei a rádióban. Költőgárdánk legtehetségesebb tagja, aki súlyos mindennapi munkájában is hű marad magasabbrendű céljaihoz, a *biai Békeffy Gábor*, június hó 27-én, kedden este 6 óra 20 perckor verseit olvassa fel a rádióban, Budapest II. hullámhosszán. Öszinte örömmel tölt el bennünket Békeffy Gábor újabb sikere, annyival is inkább, mert hősiességnek is beillő erőfeszítéseit közelről figyeljük és költői elhivatottságát nagyrabecsüljük. A Vasárnap földmivoltasági újy tisztelik meg legjobbban Békeffy Gábort, ha a sorakból származó költő első rádiósreplése alkalmából szép verseit meghallgatják.

A pletyka

Azt mondják, asszonyok szájfájása a pletyka. Nem mindig csak azoké. Igen gyakran férfiemberé is. És gyakran körömfájás is, mert egymás szemének esnek, hogy igazukat bizonyítsák.

Ha olyan könnyű volna valamit elhallgatni, mint amennyire nem nehéz kimondani, talán a világ sora is más volna.

Ámbár vagy ki tudja? Amit másokról tudtában elnyel az ember, émeleygető rossz falat az, ki-kivánczokzik még a könyökön is, mint Jónás a cethal gyomrából.

S nem is volna baj, ha csak egyszer, és egyből, de sorra kikivánczokzik, mint a nátha vagy az influenza, holott azoknak mégis csak akad gyógyszer. A pletykának azonban nincs, mert sem orvos, sem bíró, sem király nem tehet ellene, csak a halál, amely a legfrüggőbb emberi szereplőt is el tudja némitani.

Pedig milyen egyszerű orvossága volna: nem kellene meghallgatni, aki a távollévót ócsárolja. Csakhoggy ez ám a nehéz, az ebugatta!

Aki velem beszél, mindig az ellenségetem rágja, a barátaimról hallgat, Akit pedig emleget, arról a keresztvizet is levelezi. Éppen azt mondja róla, amit én is gondoltam. Csak nem én mondom, inkább hallgatom. S azt hiszem, hogy én jobb vagyok a Deák-né vásznánál.

Nem vagyok jobb. Ő a tizenkilenc, én az egy híján husz. Az ő szája olyan bűnös, mint az én fülem.

Csak egy kifogástalan ember van közöttünk, az: akiről szó esett!

Mézes János

Egy kis mosoly

Egy cigány beállit a fogorvoshoz,
— Na, mi baj, more?
— Egy fogat kéne kivenni, instálom.

— Na csak ülj le, nyisd ki a szádat, mindjárt kivesszük.

Azzal már neki is akar kezdeni, de a cigány, mikor meglátja az orvos kezében a fogót, megragadja a karját:

— Várjon csak hé. Ezzel a fogóval akarja kiszedni?

— Ezzel.

— Kicsi lesz az.

— Már hogy lenne kicsi? Ezzel veszek én ki minden fogat.

— Mán pedig — akadékoskodik a cigány — az én fogamhoz mégis egy hosszabb fogó kéne.

— Miért?

— Mert a kocsmában kiverték és lenyeltem.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

TANÁCSADÓ

Kérdés: Szép négyhetes csirkéim vannak s most mind megkopaszodnak, semmi toll sem marad rajtuk. Mit tegyek? Buszocsut kapnak enni, meszelt, tisztában vannak, a tyúk nem tetves? (S. V. Jelige). — **Felelet:** Csirkéinél a kopaszág nem kóros eredetű, hanem a fajtaik veletlénja. Bizonyos idő elteltével valamennyi teljes tollazatot kap.

Kérdés: Van egy jó telivér anyukámnak, most ellés közben a csikó tartója, amikor ellés után az erőlködések jöttek rá, sokszor kánt volt, de újra visszatant. Mivel már nem is fiatal és a lába is rossz, pedig igen jó csikói vannak, tehát ez az ilyen kancát fedeztetni? (B. J. Vilány). — **Felelet:** A kancát, a méh, illetőleg hüvely előesése után lehet fedeztetni, de ellés után a kóros tünetek megjelenésére el kell kényszerülni.

Kérdés: Erdemes-e lucernamag-termezővel foglalkozni és hány kilométerre lehet földünk közepes terméssel? (G. A. Gyemesbócsa). — **Felelet:** Lucernamag-termező nagyon is érdemes foglalkozni. Ha egy kat. holdon 1-2 q lucernamag terem, akkor gyenge termésről, 4-5 q körül jói termésről beszélhetünk.

VÁSÁRÉS PIAC

GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Buza tiszavideki 77 kg-os 19.60-19.80, 78 kg-os 19.90-20.20, 79 kg-os 20-20.20, 80 kg-os 20.10-20.30, felsőtiszal 77 kg-os 19.45-19.65, 78 kg-os 19.65-19.85, 79 kg-os 19.85-20.05, 80 kg-os 19.95-20.15, duna-tiszaközi 77 kg-os 19.45-19.60, 78 kg-os 19.65-19.80, 79 kg-os 19.85-20, 80 kg-os 19.95-19.80, fejérmegyei 77 kg-os 19.60-19.80, 78 kg-os 19.80-20, 79 kg-os 20-20.20, 80 kg-os 20.10-20.30, dunántúli 77 kg-os 19.55-19.75, 78 kg-os 19.75-19.95, 79 kg-os 19.95-20.15, 80 kg-os 20.05-20.25, rozs pestvidéki 13.10-13.40, takarmányárpa, elsőrendű 16.25-16.50, zab elsőrendű 23.50-23.75, közepmínőségű 23.30-23.50, tengeri tisztántúli 16.50-16.65, takarmányliszt, buzakorpa 13.60-13.70, 8-as liszt 15.30-16 pengő mm-ként.

Határidőpiac. Tengeri júliusra 16.66-16.68, augusztusra 16.91-16.93 pengő mm-ként.

Abraaktakarmány. Árpakorpa 14.60, borsóhéj 20, buzakorpa 14-14.50, buza-takarmányliszt 16.50-17, napraforgó-rozgácsa 15-15.40, kókuszrogácsa 14-14.50, repcerogácsa 12-12.50, lenmagrogácsa 16-16.50, szárított répaszélet 12.50, rozskorpa 14, melasz 10.50, halisz 45 p mm-ként.

Takarmány. Réti széna Ia 9, Iia 7.20, Iia 4.50-5.50, réti széna, Ia u 6-8.50, Iia u 4.90-5.80, lucernaszéna 6.50-8.70, löhereszéna 7-7.20, árpa, zöld-takarmány 5.75, rozszalma 3.20-3.30, buzaszalma 3.20 p mm-ként.

Vágómarha. Árjegyzés elsőszulban: bíka, tarka Ia 56-60, Iia 48-55, IIIa 30-46, ökrök, magyar Ia 55-58, Iia 48-54, IIIa 42-44, ökrök, tarka Ia 70-74, Iia 49-67, IIIa 38-48, tehén, Ia 70-74 Ia 60-66, Iia 42-58, IIIa 38-41, nővéndék 35-37, kicsontozni való 20-32 fillér kg-ként.

Borjú. Árjegyzés elsőszulban: Ia 94-101, Iia 82-93, IIIa 65-80 fillér kg-ként.

Tenyészmarhák és jászóelőkrök. Ia bel-földi jármoskór (tarka) és beállítani való tinó 54-68. Ia bel-földi jármoskór (fehér) és beállítani való tinó 56-80. 1½ éves ütső 50-55, 1½ éves tinó 50-55, fiatal, friss fejlethezen 75-95 fillér kg-ként, elsőszulban.

Juhárak. Külföldnek megfelelő Ia fiatal ürü darabonként 50 kg szuliban 44-48. Ia fiatal bárány páronként legalább 80 kg szuliban 50-55 fillér kg-ként, etetés-tartás után gazdaságban mázsával, 3 kg szulylevonással.

Lóvásár. Csikó 200, könnyebb kocsi (hintós és jukker) 600, igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 500-700, igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 310-400, alárendelt lo 45-800, vágólo 40-160 p darabonként.

Sértés. Uradalmi zsírsértés, páronként 340 kg-on felül 108-105.5, 340 kg-on alul 101-102, szedettértés Ia 96-100, Iia 90-94, IIIa 80-88, őrsérgetés Ia 74-78, angol töksérgetés 96-101, angol sonkasérgetés Iia 85-92 fillér kg-ként elsőszulban.

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani való 134-148, sózott 160-200, füstölt 170-240, háj 148-160, tepertő 160-220, sertészsír helybéli 144-162 fillér kg-ként.

Nyersbőr. Marhabőr minden szuliban, magyar 105, tarka 115, bivalybőr 55, borjúbőr, hosszú lábbal 140-145, rövid-lábú borjúbőr 150-155, magaszapjas birkabőr 50-60, báránybőr 70-80 fillér zöldszuliban kg-ként.

Vad és vadhus. Özgerinc 400-450, comb 220-260, többi része 30-100 fillér kg-ként.

Haliac. Harscsa, nagyság szerint 200-200, csuka 160-300, ponty 120-230, kárász 120-140, compó 120-140 fillér kg-ként; rák darabonként 12-60 fillér.

Baromfi és tojás. Előbaromfi: Tyúk 200-350, csirke, rántani való 160-180, rántani való 270-360, sütni való 280-360, lélt baromfi: Tyúk 150-200, csirke, rántani való 270-360, sütni való 280-360, ruca hízott 170-220, lud hízott 130-180, idel 160-200, pulyka hízott 120-180, libamáj, nagy 600-1000, kicsi 300-650 fillér kg-ként. Tejtulós 10 darabig 7.5-9, főzőtojás 6.5-7.5, apró 6.5-8 fillér darabonként.

Tej és tejtermék. Teljes tej 30, lefőltözött tej 10-12, tejföl 180-220, tejfel 110-120 fillér literenként, Centrifuga elütélő 320-340, főzővaj 280-320, tejeöntő sovány 50-80, juhúró 160-200, kevert túró 140-180, juhsajt 200-240, trappista 200-260 fillér kg-ként.

Zöldés. Sárzárpa 5-16, petrozselyem 2-16, kevert zöldés 30-50, zeller 2-16, kalarabé 2-8, karfiol 30-80, vörshagyma hazai zöldjével 2-12 esomónként, fochagyma 10-40, cékla 16-30, fejeskáposzta 14-28, savanyított káposzta 20-30, kelkáposzta 20-36, fejes-saláta 3-10, tormá 40-120, burgonya, udjongsig 10-24, Gülübaba 11-14, nyári róza 3-16, Ella 9-11, tömött csi-pergekomba 160-200, Szezfinguba 120-180, éti vargánya 120-240, szártított 400-480, uborka kovásznai való 60-100, nagy salátának való 50-90, zöldpaprika, apró hegyes 5-14, nagy, tölteni való 16-31, tők, főző 10-28, paradicsomkonzerv 40-60, vajbáb 40-56, zöldborsó, hüvelyes 16-28, spárga, vastag 20-140, közepeszerű 50-100, vaskány 20-60, sóska 20-38, paraj szitított 36-60 fillér kg-ként. Honapseretek esomónként 4-12 fillér.

Az étkezési burgonya ára. A földművelési miniszter június 21-től kezdődően, további intézkedésig a bel-földi forgalomban, az étkezési minőségű vágogatott ubjurgonya mázsánként legkisebb termelői árát budapesti paritásos vásárburgonyánál 8.50, sárzárburgonyánál 7 pengőben állapította meg.

Gyümölcs. Aszaltszilva 120-180, szilva 120-160, gyümölcsös 120-130, cseresznye, fekete 36-100, piros 28-120, sárga 24-36, meggy, nagyszemű 55-100, kisméretű 32-64, ribizli 36-70, szamóca 68-96, eper, kerti nemestett 96-90, köszmété 20-48, dióhéj 400-500, mogyoróból 440-520, héjazott mandula 400-640 fillér kg-ként.

Fűszer és egyéb: Paprika, édes nemes 480-600, fűtés 400-480, róza 320-360, mák, kék 100-180, pergett méz 180-200, kőmennyag 200-320, házi-zsappan 96-120, közönséges 56-96 fillér kg-ként.

Szész. Az egyedülrágulát az összes szeszféleségekben a héten élenkebb volt a forgalom változatlan árákon.

Gyümölcspálinka. A gyümölcspálinka-kaplan-e héten vontatott volt a forgalom és kisebb tételeket tartott árákon vásároltak. A törkölypálinka 3.75-3.80, seprőpálinka 3.80, szilvium (minőség szerint) 6.80, barackpálinka 10-11, borpárlat, magasfoku 5.80, alacsonyfoku 5.40, avinálási eclokra 3.80-3.90 pengőig terjedő áron kelt el 10.000 literfokonként (III. táblázat szerint + 3% forgalmi adó).

Bor. A borpiacra a helyzet az elmúlt héten egyáltalában nem változott. A kereslet lankadásra következtében az árak némely események miatt. Az idősárvány egyelőre igen kedvezőtlenre fordult, a virágzás közben, vagy követően ill a virágzás után történt események igen nagyban előmozdították a peronoszpóra fejlődését. Különösen felhívjuk gazdánk figyelmét arra, hogy rémésárpával porozzanak, és időben a szőlő megvédésének ez az egyedüli módja.

Időgen pénzék vételi és eladási ára. Az első szán azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második azt az összeget jelenti, amelyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Száz pengőnél többre került száz darab: Angol font 1939-1920, dollár 340.70-344.70, kanadai dollár 332-337, holland forint 181.15-183.15 pengő.

Száz pengőnél kevesebbe került száz darab: Cseh korona 7.50-11.80, tengyel zloty 60-61.40, szerb dinár 6-7.50, francia frank 9-0.20, román leu 2.60-3.45, bolgár leva 3-3.60, olasz lira 16.90-17.90, svájci frank 76.85-77.75 pengő. Ezekhez az árákhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, június 25.: Kiszállítás (Szolnok m.), Mosonszentjános (Moson m.), Visegrád (Pest m.) — **Hétfő, június 26.: Dunapattyaj** (Pest m.), **Ercsi** (Fejér m.), **Jászládány** (Szolnok m.), **Kiskomárom** (Zala m.), **Komárom** (Komárom m.), **Körmenád** (Vas m.), **Mándok** (Szabolcs m.), **Mezőkövesd** (Borsod m.), **Nagykörös** (Pest m.), **Nova** (Zala m.), **Pásztó** (Heves m.), **Ráckozár** (Baranya m.), **Sajószentpéter** (Borsod m.), **Sárosd** (Fejér m.), **Százvár** (Baranya m.), **Szob** (Hont m.) — **Kedd, június 27.: Erdősökonya** (Somogy m.), **Gesztey** (Veszprém m.), **Karad** (Somogy m.), **Kölesd** (Tolna m.), **Nagyberki** (Somogy m.), **Nagyharsány** (Baranya m.), **Rum** (Vas m.), **Szabadszentkirály** (Baranya m.), **Tállya** (Zemplén m.) — **Szerda, június 28.: Ajka** (Veszprém m.), **Dombóvár** (Tolna m.), **Körösladány** (Békes m.), **Vép** (Vas m.) — **Csütörtök, június 29.: Harka** (Sopron m.), **Hétesfa** (Baranya m.), **Kiskundorozsma** (Csongrád m.), **Nagykálló** (Szabolcs m.), **Lajoskomárom** (Veszprém m.) — **Péntek, június 30.: Békéscsaba** (Baranya m.) **Hosszupusztey** (Vas m.), **Kutas** (Somogy m.) **Mindszent** (Csongrád m.), **Szentpéter** (Zala m.), **Und** (Sopron m.) — **Szombat, július 1.: Kis-telek** (Csongrád m.), **Pilis** (Pest m.), **Piszke** (Esztergom m.), **Somogyárd** (Somogy m.), **Sümege** (Zala m.), **Szabadszállás** (Pest m.).

Arany- és ezüstpénzek

1939 június hó 22.
Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 34 fillér; kétkoronás 68 fillér; ötkoronás 1 pengő 80 fillér; régi egyforintos 90 fillér.
14 karátos tónörany grammonként 3 pengő 20 fillér.
Szinarany kilogrammja 5800 pengő.
Szinezüst kilogrammja 95 pengő.

VASÁRNAP, VI. 25.

8: Szózat. Utána: Hanglemezek 8.45: Hírek 10: Rómái kath. istentisztelet. 11: „Ellenforradalmi megemlékezés”. Követítés a Ludovika Akadémiáról. **Utána:** Induló. 12.20: Időjelzés, időjárás stb. 12.30: Operaházi zenekar. 13.05: „A görög katolikuság szerepe a történelemben és a magyar jövőben”. Előadás. 14: Hanglemezek. 15.45: Szalonzene. 16.30: „Hogyan készül az oktató film”. Előadás. 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17.10: A Kassai Rádió műsorából: dalostulmány. 18.10: „Magyar nemeseink”. Előadás. 18.40: Cigányzene. 19.15: Hírek. 19.50: „Karolina”. Vigliáz egy felelősnél. Irta Herzog Ferenc. 20.30: Sporthírek. 20.40: Budapesti Hangverseny Zenekar. 21.40: Hírek, időjárásjelentés. 22: Táncczene. 22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 23: Cigányzene. 00.35: Hírek.

HÉTFŐ, VI. 26.

12.10: Balajka zenekar. 13.30: Országos Postászenekar. 16.15: Diákféltára. 17.10: Szalonzene. 18.10: Sportközlemények. 18.20: „Faldéltés, új honfoglalás”. Felolvasás. 18.50: Hanglemezek. 19.25: „Az én rádióműsorom”. Zathurecky Z. László díjnyertes pályaműve. 20.20: „Mit termel a magyar gyógy- és tápszeripar?” Követítés a Wauder-záróbból. 20.50: Cigányzene. 22: Operaházi zenekar. 23: Táncczene.

Mezőgazdasági rádió-előadások BUDAPEST I.

Június 25, vasárnap a. u. 3 óra:
 Időszerű gazdasági tanácsadó.

BUDAPEST II.

Június 27, kedd este 7.25:
 Mezőgazdasági felőra.

Július 1, este 6.45:
 Mezőgazdasági felőra.

KEDD, VI. 27.
 12.10: Ének, hegedű. 13.30: Hanglemezek. 16.10: Asszonyok tanácsadója. 17.10: „A régi Vasárnapi Újság”. Előadás. 17.40: Cigányzene. 18.50: „Felvidéki falukultúra”. Előadás. 19.25: Norvég énekeskar. 20: „Zsuzsa”. Elbeszélés. 20.30: Harmónika. 20.50: Küllügyi nevelőóra. 21.05: Zongora. 22: Cigányzene. 23: Szalonzene.

SZERDA, VI. 28.
 12.10: Rendőrzenekar. 13.20: Cigányzene. 16.15: Diákféltára. 17.10: Hanglemezek. 18: „Szóraközölkések, vendéglők, szállókat, áruházakat stb. légtalpra”. Előadás. 18.15: Ének, zongora. 18.45: „A múltjáról-hamisítások”. Előadás. 19.25: Szalonzene. 19.50: „Édes anyanyelvünk”. Előadás. 20.10: Lehrszt. A Saurbrücken-rádió adóállomás műsorának követítése. 22.20: Táncczene. 23: Cigányzene. 23.15: Lengyel nyelvű előadás.

CSÜTÖRTÖK, VI. 29.
 8: Szózat. **Utána:** Hanglemezek 8.45: Hírek 10: Rómái kath. istentisztelet. 11.15: Gör. kath. magyar istentisztelet. 12.30: Időjelzés stb. 12.30: Operaházi zenekar. 13.05: „Parád, a Mátra gyönyöre”. Előadás. 14: Hanglemezek. 15.15: „Bent vagyunk a vízben”. 15.45: Kátonazene. 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17.10: „Buzakeresztek között”. Versek. 17.40: Utry Anna és Vágháza ture magyar nótákat énekel. 18.50: „Versenyvezérségek idel feladatát”. Előadás. 19.15: Hírek. 19.25: „A sarkli fény”. Előadás. 19.40: Gítár. 20: Három egyfelvonású. 21: „Zlakow, a lengyel Mezőkövesd”. Követítés a Magyar Rádió mikrofonjának lengyelországi utja alkalmából”. 21.40: Hírek, időjárásjelentés. 22: Ének, zongora. 22.25: Szalonzene. 22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 23.30: Táncczene. 00.05: Hírek.

PÉNTEK, VI. 30.

12.10: Ének, zongora. 13.30: Országos Postászenekar. 16.15: Diákféltára. 17.10: Szalonzene. 18.10: Sportközlemények. 18.20: „Faldéltés, új honfoglalás”. Felolvasás. 18.50: Hanglemezek. 19.25: „Az én rádióműsorom”. Zathurecky Z. László díjnyertes pályaműve. 20.20: „Mit termel a magyar gyógy- és tápszeripar?” Követítés a Wauder-záróbból. 20.50: Cigányzene. 22: Operaházi zenekar. 23: Táncczene.

SZOMBAT, VII. 1.

12.10: Szalonzene. 16.15: Sütő Erzsébet meséi. 17.10: Magyar nóták zongorán. 17.30: Műszaki tanácsadó. 19.25: „Háborúk és járványok”. Előadás. 19.45: Gordonka, zongora. 20.10: A Rádió Tarka este az Újságrónapon. 22: Táncczene. 23: Cigányzene.

Budapest II.

Vasárnap, VI. 25. 11.15: Ezenégy napos istentisztelet. 15.05: Szalonzene. 18.15: Dalostulmány. Kassáról. 19: Előadás. 19.30: Előadás. 20.30: Hangverseny. 21: Hanglemezek. **Hétfő, VI. 26. 18.50:** Szalonzene. 19.30: Előadás. 20.20: Hanglemezek. **Kedd, VI. 27. 18.25:** Versek. 20.20: Kányai zene. — **Szerda, VI. 28. 18.15:** Felolvasás. 19.30: Előadás. 20.15: Szalonzene. 20.30: Cigányzene. — **Csütörtök, VI. 29. 11.20:** Karének. 20.30: Hangverseny. 21: Felolvasás. 21.30: Cigányzene. — **Péntek, VI. 30. 19.30:** Előadás. 20.20: Táncczene. 21: Elbeszélés. 21.30: Hangverseny. — **Szombat, VII. 1. 17:** Előadás. 17.30: Hangverseny. 18.15: Előadás. 20.20: Ének, zongora. 20.30: Cigányzene.

KIADÓTULAJDONOS:
 „FALU” MAGYAR GAZDA
 ÉS FÖLDMŰVES SZÖVETSÉG
 FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
 MAYER EMIL.